

คณะกรรมการสิทธิการบันทึกเจตนารมณ์ในคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์

จดหมายเหตุ และตรวจรายงานการประชุม

สภาร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๐

วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๓๖๐๑ ชั้น ๖ อาคารรัฐสภา ๓

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๕๐ นาฬิกา

(นางศรีวิการ์ เมฆธวัชชัย ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม)

ประธาน : เพื่อไม่ให้เป็นภาระเสียเวลาขออนุญาตเปิดประชุมคะ หมวดที่ ๑ บททั่วไป มาตรา ๕ ประชาชนชาวไทยไม่ว่าเหล่ากำเนิด เพศ หรือศาสนาใด ย่อมอยู่ในความคุ้มครองแห่งรัฐธรรมนูญนี้เสมอกัน น้องจะนำเสนอเลยใช่ไหมคะ เจตนารมณ์บทบัญญัติมาตรานี้มุ่งเพื่อสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชาติ และเพื่อสร้างเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับเอกชนโดยเฉพาะ คำว่า เพศ เพื่อให้คุ้มครองความเท่าเทียมระหว่างเพศชายและเพศหญิง คำว่า ประชาชน ใช้โดยความหมายทั่วไป หมายเหตุ คงเดิมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ประเด็นนี้ว่าอย่างไรคะ กระบวนการขั้นตอน

นายพรรัตน์ : ผม นพรัตน์ นะครับ คือมาตรา ๕ ก็คือพิจารณาต่อจากครั้งที่แล้วที่พิจารณาไปได้ ๔ มาตราหน้าครับ ก็เป็นคงเดิมของปี ๒๕๔๐ การเอาเจตนารมณ์มาใส่ไว้ตรงนี้เป็นนำมาจากหนังสือของท่านอาจารย์มนตรี อาจารย์วิษณุ แล้วก็อาจารย์หยุด แสงอุทัย ก็สกัดหลักเอามาได้ประมาณนี้ครับ ก็เลยอยากให้อันนี้ประชุมช่วยพิจารณาว่าตรงตามความมุ่งหมายจริง ๆ หรือเปล่า ขอขอบคุณครับ

นายประโกศล สภาวสุ : ประโกศล อนุกรรมการหน้าครับ ในส่วนของความหมายผมตั้งใจตรงประเด็นที่ว่าถ้าเราใส่ความหมายลงไปอย่างนี้ หมายความว่าจากบรรทัดเจตนารมณ์จนถึงความหมายของประชาชนนี้จะอยู่ในส่วนของเจตนารมณ์ใช่ไหมครับ ที่ตั้งใจเขียนนี้หมายความว่า จะให้ความหมายของคำว่า เพศ หมายความว่าอย่างไร แล้วก็ประชาชนหมายความว่าอย่างไรด้วยใช่ไหมครับ ที่เขียนมาอย่างนี้ ถ้าต้องการเขียนอย่างนี้ ผมว่าแล้วเหล่ากำเนิดกับศาสนาไม่ได้ให้ความหมาย หมายความว่าเป็นที่รู้กันแล้วหรือว่าเหล่ากำเนิดครอบคลุมแค่ไหน อย่างไร แล้วศาสนามีทั้งหมดก็ศาสนาในประเทศด้วย ผมว่าอันนี้เริ่มจะกลายเป็นถึงมาตรฐานหนึ่ง นอกจากมาตราอื่น เพราะว่ามาตราดังนี้ ๆ อย่างนี้พอมีความหมายเกิดขึ้นตกลงว่าเราจะตัดสินใจว่าจะอธิบายความหมายในแต่ละประโยคด้วยเลยหรือเปล่าครับ อันนี้ผมว่าต้อง

คณะอนุกรรมการบัณฑิตกเจตนาธรรมณ์ในคณะกรรมการวิชาการวิสามันญ์บัณฑิตกเจตนาธรรมณ์ วีรพร ๑/๒
วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

ทำความเข้าใจแล้วก็สร้างเป็นมาตรฐานร่วมเพื่อจะได้ใช้กับมาตราอื่น ๆ ด้วยครับ
ท่านประธานครับ

ประธาน : เชิญคุณปัทมาคะ

นางสาวปัทมา สุกกำปัง : ปัทมาคะ คือในส่วนของมาตรานี้ถ้าเกิดว่าดูดี ๆ แล้วมันจะเป็นไปตามหลักความเสมอภาคนะคะ ไม่ว่าจะเหล่านักนิเทศ ศาสนาอะไรทุกคนอยู่ภายใต้หลักกฎหมายเดียวกัน คือหลัก ๆ แล้วมันน่าจะเป็นหลักความเสมอภาค แต่ถ้าเกิดว่าเขียนในลักษณะนี้ คือยังไม่เข้าใจในประโยคอีกประโยคหนึ่งที่ระบุมาเหมือนกัน และเพื่อสร้างเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับเอกชนโดยเฉพาะ ตรงนี้ไม่แน่ใจน้องสามารถอธิบายขยายความนิดหนึ่งได้ไหมว่าหมายความว่าอะไร เพราะว่าโดยหลักแล้วมาตรานี้จะเน้นที่ความเสมอภาคทุกคนอยู่ภายใต้กฎหมายเดียวกันไม่ว่า เพศ กำเนิด เหล่าเชื้อชาติอะไรก็แล้วแต่ตรงนั้นจะเป็นหัวใจสำคัญ แต่อ่านตรงนี้แล้วยังไม่ค่อยสื่อเท่าไรอยากให้น้องช่วยขยายความนิดหนึ่งได้ไหมคะ

ประธาน : ได้ไหมคะ ไปดูรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี ๒๕๔๐ ตรงนั้นมาหรือเปล่าคะ หรือว่าอย่างไรคะ

นายณพรัตน์ : ดูตามเล่มอาจารย์มนตรีครับ

ประธาน : จริง ๆ เราไม่จำเป็นต้องเหมือนตรงนั้นแต่อ้างอิงถึงได้
อย่าง Comment ที่คุณประภคณ์พูดหรือคุณปัทมาพูดว่าหลักจริง ๆ ของมาตรานี้น่าจะเป็นในลักษณะเช่นนี้ ในขณะที่เดียวกันที่เขามีการอภิปรายกันมาตั้งแต่เริ่มต้น ในประเด็นที่มันเกี่ยวข้องกับมาตรานี้มีอะไรบ้าง แล้วมันถึงจะมาถึงเจตนาธรรมณ์ใช่ไหมคะ

นางสาวกุลวณี นิติกุล : คือดูจากเล่มสีแดงเขาพูดลักษณะเป็นการประชุมคณะเขาอธิบายในลักษณะที่ว่า จะได้รับการคุ้มครองโดยรัฐมากกว่าที่จะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนกันเองคะ เป็นในลักษณะอย่างนี้มากกว่า

ประธาน : ที่ Springfield อย่างนี้คะ

นางสาวกุลวณี นิติกุล : ที่ Springfield ไม่มีคะ เราทำเป็นเอกสารอันนี้คะ อันนี้เป็นมาตราที่ไม่มีมีการแก้ไขคะ

ประธาน : มาตราที่ไม่มีมีการแก้ไขนั้นก็เลยไปยึดของอาจารย์มนตรี แต่ความจริงแล้วไม่จำเป็นต้องเป็นตามของอาจารย์มนตรีก็ได้ใช่ไหมคะ ไม่รู้ประวัติ ไม่ทราบจะหาที่ไหนใช่ไหมคะ

คณะอนุกรรมการบริหารบันทึกเจตนารมณ์ในคณะกรรมการการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์ วีรพร ๑/๓
วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

นางสาวปัทมา สุปกำปัง : ที่ประชุมกันมาครั้งก่อน ๆ นั้นก็เป็นประเด็น
ถ้าเกิดว่ามาตราหรือหมวดที่ไม่มีการอภิปรายพูดถึงเลยใน สสร. ชุดนี้เราจะทำเจตนารมณ์ใหม่
ก็ได้ข้อสรุปว่าก็ต้องทำ เพราะถึงแม้ว่าจะอ้างตามรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐
ส่วนใหญ่ก็จะมีที่มาจากรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ เพราะฉะนั้นก็อยากให้พี่น้องกลับไปค้นย้อนนะคะ
แล้วน้องก็ค้นมาได้ในลักษณะเช่นนี้คะ แต่ว่าถ้าอ่านดูตรงนี้จะยังไม่ค่อยเคลียร์ทีเดียวหนึ่ง ซึ่ง
เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องเอกสาร แล้วก็ข้อมูลต่าง ๆ ที่มีอยู่ เพราะว่าเล่มของท่านอาจารย์มนตรีทำ
ก็จะเป็นการสรุปแค่เป็นบางส่วนนะคะ ในแต่ละขั้นการพิจารณาซึ่งก็ยังคงครอบคลุมไม่หมดคะ

ประธาน : ที่นี้ ปี ๒๕๕๐ ก็ไม่ได้พูดอะไรเลย แต่ว่าความจริงแล้วเป็นไปได้ใหม่
ถึงแม้ว่า ปี ๒๕๕๐ ไม่ได้พูดอะไรเลย แต่ว่ามันจะมีคล้าย ๆ กับกรอบหลักใหญ่ว่าจุดมุ่งหมายของ
รัฐธรรมนูญฉบับนี้คืออะไร อย่างเช่นที่คุณปัทมาพูดเมื่อสักครู่ว่าเหมือนความเสมอภาคใช้ใหม่คะ
พูดถึงตรงส่วนนั้นนะคะ ไม่ว่าจะเรื่องอะไรก็ต้องมีความเสมอภาคกันไม่ใช่แต่เฉพาะเรื่องของเพศ
หรือเรื่องของประชาชน ศาสนา เหล่ากำเนิดอะไรอย่างนี้ใช้ใหม่คะ ไม่ทราบคุณประโชชน์ว่า
อย่างไร คืออันนี้เพียงแต่เราทำ Wording ให้มันสอดคล้องกับเจตนารมณ์ ณ ปี ๒๕๕๐
เพราะเจตนารมณ์ ปี ๒๕๔๐ อาจจะเล่นเรื่องของเอกชนกับประชาชน แต่ปี ๒๕๕๐ ขณะนี้มันเป็น
เรื่องของความเสมอภาคด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งศาสนาก็ยังอยู่ข้างหน้าอย่างนี้ใช้ใหม่คะ

นางสาวกุลวณี นิติกุล : คือจริง ๆ แล้วเล่มสีแดงหนูอ่านแล้วหนูก็ไม่ค่อยเข้าใจ
เท่าไรนะคะ แต่ว่าหนูก็ไม่กล้าที่จะเปลี่ยนคำพูดจากในนี้มาเป็นคำพูดของเราเองกลัวว่าจะผิดคะ
แต่จะให้หนูอธิบายได้ใหม่ คืออธิบายได้ว่าความหมายมันเป็นอย่างไร แต่หนูไม่กล้าใส่ อย่างที่
พี่ปัทมาถามประโยคเมื่อสักครู่นี้คะ ได้อธิบายไปแล้วว่าหนูเข้าใจที่เขาเขียนมาในลักษณะที่ว่า
ได้รับความคุ้มครองจากรัฐมากกว่าความคุ้มครองที่มันเป็นความสัมพันธ์ของเอกชนด้วยกันเอง
อันนี้คือหนูเข้าใจในลักษณะนี้คะ แต่หนูไม่กล้าเปลี่ยน Wording ในนี้คะ คือมันยากในการที่จะ
เขียนออกมา ขออนุญาตปรึกษาปัญหาตรงนี้ดีกว่าว่าหนูจะเขียนออกมาในลักษณะไหนดี

นายประโชชน์ สภาวสุ : ท่านประธานครับ ผมพอจะมองเห็นปัญหาของน้อง
แล้ว คือถ้าไปหวังว่าจะมีถ้อยคำออกมาแล้วจะเกิดความสมบูรณ์ในความหมายเลยเราก็จะร่าง
ไม่ได้เสียทีครับ เราลองเขียนความหมายดูอย่างกรณีอย่างนี้ จริง ๆ แล้วมันไม่ใช่เพื่อความสัมพันธ์
ระหว่างรัฐกับเอกชนนะครับ อันนี้ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นนี้มันไม่ใช่เป็นความสัมพันธ์แต่เพียง
มันคือความเท่าเทียมกันที่ใครก็ตามที่อยู่ในแผ่นดินไทยจะต้องได้รับความคุ้มครองจากรัฐธรรมนูญ
ฉบับนี้เสมอกัน มันไม่ได้หมายความว่าถึงรัฐกับเอกชนนะครับ แต่มันหมายถึงเอกชนทั้งหมดได้รับ

คณะอนุกรรมการบริหารบันทึกเจตนารมณ์ในคณะกรรมการการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์ วีรพร ๑/๔
วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

ความคุ้มครองจากกฎหมายเท่าเทียมกัน มันคนละประเด็นกันกับความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับ
เอกชนโดยเฉพาะ คือมันไม่ได้เกี่ยวกับรัฐ คือรัฐธรรมนูญไม่ได้พูดถึงแค่รัฐกับเอกชน แต่บางที
ก็พูดถึงเรื่องของเอกชนเปล่า ๆ ก็มี หรือบางทีพูดถึงในหน้าที่ของรัฐเปล่า ๆ ที่ครอบคลุมกว้าง ๆ ก็มี
ไม่ได้พูดถึงว่าเอกชนที่เป็นศาสนานี้ศาสนาใดโดยเฉพาะ หรือว่ามาจากไรถิ่นหรือว่ามาเป็น
ส่วนใหญ่ของประเทศเท่านั้นเท่านั้น คือมันไม่ได้หมายความว่าถึงความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับเอกชน
แต่ความเสมอภาคของสิ่งเหล่านี้ที่อยู่ภายในการดูแลของรัฐธรรมนูญให้ดูแลได้เสมอเท่าเทียมกัน
คือเราลองจับประเด็นนี้ออกมาเขียนเป็นแบบภาษาคำพูดก่อนดีไหมครับ แล้วเราถึงค่อยมามอง
จะง่ายกว่า คือถ้าเราจะเอาของอาจารย์มนตรีมาเป็นหลัก อย่างนี้เราต้องเชิญอาจารย์มนตรี
เป็นหลักมานั่งตรงนี้เลย ถ้าเราคิดจะเอาอาจารย์มนตรีเป็นหลักพวกเราก็ไม่มีความหมายแล้ว
ใช้ใหม่ครับ มันอยู่ที่เราจะตัดสินใจอย่างไร แต่ผมก็เห็นด้วยกับท่านปัทมาที่ว่าประโยคหลังฟังดู
แล้วมันไม่ได้เข้าข่ายเลยว่าเป็นความสัมพันธ์ของรัฐกับเอกชนโดยเฉพาะ ไม่เกี่ยวเลย เพราะว่า
ในนี้เพียงแค่อยู่ภายใต้การคุ้มครองของรัฐธรรมนูญไม่ได้พูดถึงรัฐอย่างเดียว

นางสาวปัทมา สุปก่าบั้ง : ปัทมาคะ คือจริง ๆ นื่อง ๆ อาจจะกังวลมาจากผล
จากการประชุมครั้งที่แล้วที่บอกว่าพอมีการสรุปถ้อยคำตรงนั้นมาแล้วจะมีการสอบถามว่าไปสรุป
มาจากตรงไหนหรือว่าเป็นคำของน้องเองอะไรอย่างนี้ น้องก็เลยอาจจะกังวลนิดหนึ่งว่าถ้าเกิดว่า
สรุปเป็นคำของน้องเองแล้วอาจจะกลัวว่ามันไม่ใช่อะไรอย่างนี้ แต่จริง ๆ ก็เป็นอย่างที่
ท่านประโชภณ์บอกนะคะ คือถ้าเราไปกังวลกับถ้อยคำแล้วไปเอา Code ของเขามาทั้งหมด
เพราะฉะนั้นเราจะเก็บความได้ไม่หมด ถ้ามีคนพูดสัก ๑๐ คนอย่างนี้เราก็จะไปกังวลแล้วจะไปเอา
มาทั้งหมดมันก็เป็นไปไม่ได้ เพราะฉะนั้นเราต้องถ่วงถ่วงแล้วก็สรุปออกมาให้มันเป็นคำ อาจจะ
เป็นคำของเราก็ได้ เพียงแต่ว่าทำอย่างไรให้มันกินความให้ทั้งหมดคะ คืออย่าไปกังวลว่าต้องเก็บ
ความมาของคนนี้ต้องเอามาทั้งหมดอะไรอย่างนี้ คือพยายามอ่านแล้วก็ต้องเก็บความ เขียนคำให้
มันเก็บความให้หมดคะ ซึ่งมันเป็นงานที่ยากเหมือนกัน คนอ่านและวิจารณ์มันดูง่ายคะ

ประธาน : จะเป็นอย่างนี้ก็ได้น้องเองอาจจะต้องรู้ว่าที่มาในแต่ละประเด็นที่
น้องนำเสนอตรงนั้นมันมาจากที่ไหนบ้าง แต่ว่ามาเรียบเรียงใหม่ สมัยก่อนเขาจะบอกว่า
จับใจความ แล้วก็เลือกจับใจความในแต่ละที่มาของในแต่ละขั้นตอน เสร็จแล้วมาถึงปุ๊บเรียบเรียง
ใหม่ให้เป็นภาษาของเรานะคะ คือภาษา ณ ปี ๒๕๕๐ ใช่ไหมคะ แต่น้องต้องบอกได้ว่ามันมาจาก
ที่ไหนอย่างไร ซึ่งกรณีอื่นนี้ไม่ได้มีการอภิปรายกัน ทำไม่ถึงไม่มีการอภิปราย แสดงว่าที่ไม่มีการ
อภิปรายเนื่องจากเจตนารมณ์ตรงนี้นั้นอาจจะชัดเจนอยู่ใน Wording ของเขา แล้วก็สอดคล้องกับ

คณะกรรมการสิทธิการบันทึกเจตนารมณ์ในคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์ วีรพร ๑/๕
วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

วัตถุประสงค์ของรัฐธรรมนูญที่เรามีเป้าใหญ่ไว้แล้วนะคะ เพราะฉะนั้นก็ต้องเอาเป้าใหญ่ตรงนั้น
มาเชื่อมโยง ก็จะมาตรงกับของคุณบีทมา เพียงแต่ว่าตอนนี้ต้องเรียบเรียงใหม่ จับใจความจาก
หลาย ๆ ที่แล้วก็เอามาเรียบเรียงใหม่เป็นภาษาตีพิมพ์ใหม่คะ ตรงนี้ไปปรับใหม่ตีพิมพ์
คุณประภัสร์เห็นด้วยไหมคะ คุณปัญญาว่าอย่างไรคะ

นายปัญญา ประเสริฐศรี : ท่านประธานครับ ผมเห็นว่าเรื่องนี้น่าเห็นใจน้อง ๆ
เขามากนะครับ เพราะเวลาถ้าดูจากเอกสารที่ท่านอาจารย์มนตรีเขียน ท่านอาจารย์มนตรีจะ
Code เอามาจากรายงานการประชุมในการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๔๐ หลายเรื่องก็เป็น
เรื่องที่มีข้อถกเถียงกันอยู่ในที่ประชุมแล้วท่านก็หยิบยกขึ้นมา บางเรื่องก็เป็นเรื่อง
คณะกรรมการได้ชี้แจงเจตนารมณ์ว่ากรรมการยกวางมีเจตนารมณ์อย่างไร อย่างกรณีที่ยก
ว่า เพื่อสร้างเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับเอกชนโดยเฉพาะ น้องเขาก็ Code มาจาก
คณะกรรมการที่ได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า ในมาตรา ๖ มีเจตนารมณ์เพื่อสร้างเกณฑ์ความสัมพันธ์
ระหว่างรัฐกับเอกชนโดยเฉพาะ ซึ่งอันนี้ Code มาตรง ๆ เลย ก็แปลว่านั่นเป็นเจตนารมณ์ของ
ผู้ร่างจริง ๆ ในการร่างรัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๔๐ ใช่ไหมครับ เพียงแต่ว่ามันหันไปสักนิดหนึ่ง
มันน่าจะต่อไปอีกสักนิดหนึ่งได้ว่าเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับเอกชนที่ว่านั่นมันเป็นเรื่อง
ที่รัฐจะต้องให้ความคุ้มครองแก่ประชาชนอย่างเสมอภาคใช่ไหมครับ ถ้าเราเขียนเข้าไปอย่างนี้
อีกสัก
นิดหนึ่งมันก็จะทำให้ชัด จจริง ๆ รัฐธรรมนูญมันก็เป็นความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับเอกชนอยู่
นั่นแหละมันก็ชัดเจนมันไม่ใช่เรื่องเอกชนต่อเอกชน เพราะฉะนั้นถ้าเราเขียนให้มันชัด
เลยว่า การ
คุ้มครองก็ต้องคุ้มครองอย่างเสมอภาค เดิมเข้าไปได้ไหมครับ

ประธาน : บังเอิญทางนี้มีการประชุมรอบแล้วก็นำเสนอประธานในระหว่าง
นอกรอบ ดิฉันขออนุญาตเลขากับท่านอาจารย์บอกว่าเป็นขณะนี้เกรงว่าเราเองจะไปลงใน
รายละเอียดในมาตราที่เขาไม่ได้มีข้อติดใจเลย เพราะฉะนั้นเป็นไปได้อีกไหมว่าท่านประธาน
เดโช
และประธานคณะกรรมการได้ตกลงกันได้เมื่อวันศุกร์ที่แล้วว่า ถ้าอะไรที่ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลง
เราก็อาจจะต้องเป็นเพียง เหมือนกับเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ ใช่ไหมคะ แต่สำหรับอัน
ที่มีการอภิปรายเป็นตัวที่เราจะต้องมาดำเนินการ แต่ความจริงแล้วอย่างที่เมื่อสักครู่หลายท่านก็
พูดว่าแม้กระทั่งที่ไม่มีแต่เราก็จะต้องคล้าย ๆ กับเรียบเรียงดำเนินการไป เราอาจจะแบ่งเป็นอีก
กลุ่มหนึ่งถ้าเราจะทำนะคะ ในช่วงนี้เหมือนกับเราบอกไว้ก่อนว่าเหมือนเดิม แล้วก็มีตั้งสัก
ทีมหนึ่งอย่างน้อยสัก ๒ - ๓ คนไปนั่งดูว่าทำไมเขาถึงไม่อภิปรายอะไรอย่างนี้ตรงส่วนนั้นมา ดูสิว่า
เจตนารมณ์เมื่อปี ๒๕๔๐ กับเจตนารมณ์หลักใหญ่ของรัฐธรรมนูญครั้งนี้มันไปอย่างไร อย่างที่ของ

คณะกรรมการสิทธิการบันทึกเจตนารมณ์ในคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์ วีรพร ๑/๖
วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

คุณปัทมาพุด คือข้อนี้มันทำได้แต่เดี๋ยวลัวข้อต่อ ๆ ไปจะเกิดปัญหา แล้วถ้าเป็นไปได้ก็อาจจะเอา
ของอาจารย์ แน่นอนอาจารย์มนตรีก็เป็นส่วนหนึ่ง แต่ในขณะเดียวกันมันต้องดูว่าปี ๒๕๕๐ ทำไม
เขาถึงไม่อภิปรายตรงส่วนนั้น เขาคงไม่ได้ตามหนังสือของอาจารย์มนตรีใช้ไหมคะ พุดถึงมา แต่ว่า
มันเป็นเรื่องของกระบวนการใช้ไหมคะ -----

วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

เพราะฉะนั้นเป็นไปได้ไหมว่า เราจะได้ผ่านไปเร็ว และก็อาจจะมีคุณปัทมา คุณประไพคุณ
คุณวัชรินทร์อาจจะช่วยดูอีก ๆ ตอนนั้นอีกที่ว่า ในแต่ละเรื่องนั้นที่ไม่ได้มีการพูดเลย มันควรจะ
เขียนเจตนารมณ์อย่างไร ความจริงแล้วท่านวันนั้นเหมือนกับพูดว่าคล้าย ๆ เราจะได้เร็วขึ้น เราจะ
ได้เอาแต่เฉพาะอันที่มีการอภิปรายดีใหม่คะ จากตรงนั้นมา ท่านประไพคุณเห็นว่าอย่างไรคะ

นายประไพคุณ สภาวสุ : ขอบคุณครับท่านประธานครับ คืออย่างนี้ครับ

ผมคิดว่าเราหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบไม่พ้น เพราะอย่างไรเสียเราก็จะต้องมาพิจารณาเป็นราย
มาตราอยู่ดี และถ้าเราปล่อยให้น้องหรือกลุ่มบางคนไป เสร็จแล้วก็ต้องกลับมาพิจารณา
วนมาตรงนี้อยู่ดี เพียงแต่เราอยากจะทำมาตราที่ Hot Hot มาทำให้เสร็จเสียก่อน แล้วอันนี้
ไว้ทีหลัง อันนั้นก็อีกเรื่องหนึ่งนะครับ แต่อย่างไรผมว่ามันก็ต้องไปตามนั้นนะครับ ถ้าเราอยาก
จะให้เร็วก็ต้องเพิ่มเวลาทำงานให้เร็วขึ้นครับ ท่านประธาน ผมยังหารือกับน้องเลยว่าน่าจะเพิ่มวันด้วย
ซึ่งท่านประธานอาจจะหารือในวาระอื่น ๆ ในการประชุมครั้งนี้ครับ ยังอยู่ในมาตรา ๕ หรือเปล่า
ครับ ถ้าอยู่ในมาตรา ๕ ผมจะขอเสนอที่แก้ไขนิดหนึ่ง ขอบคุณครับ

อย่างกรณีที่บอกว่าเพื่อสร้างเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับเอกชนโดยเฉพาะ
เปลี่ยนเป็น เพื่อสร้างเกณฑ์การเท่าเทียมกัน ในการได้รับการคุ้มครองจากรัฐธรรมนูญ ไม่ว่าจะผู้
ในราชอาณาจักรไทย จะเป็นผู้ใด หรือมาจากที่ใดก็ตาม อันนี้ก็คือเราต้องพยายามหาข้อความอื่น
ที่ไม่ใช่คำพูดซ้ำของเขา เพื่อสร้างเกณฑ์การเท่าเทียมกันในการได้รับการคุ้มครองจากรัฐธรรมนูญ
ไม่ว่าผู้ที่อยู่ในราชอาณาจักรไทยจะเป็นผู้ใดหรือมาจากที่ใดก็ตาม ทำนองนี้ครับ หรืออาจจะแก้ไข
อย่างไรผมสร้างเป็น Idea เป็นตุ๊กตาเท่านั้นครับ ขอบคุณครับ

ประธาน : อย่างไรคะท่าน เกณฑ์ความสัมพันธ์ อันนี้มาจากไหน ศัพท์ Wording
คำนี้ สร้างเกณฑ์ความสัมพันธ์ที่เท่าเทียมกัน ใช่ไหมคะ ที่คุณประไพคุณพูดมา

นายประไพคุณ สภาวสุ : ผมตัด ความสัมพันธ์ ออกไปครับ ผม สร้างเกณฑ์การ
เท่าเทียมกัน มันก็หมายถึงความสัมพันธ์ของมันไปในตัวแล้ว พอพูดถึงความสัมพันธ์มันจะเป็น
พันธะที่แน่นเกินไป ซึ่งรัฐกับเอกชนในรัฐธรรมนูญมันไม่ใช่ทุกมาตราที่จะพูดอย่างนั้น ก็เลยมอง
เป็นภาพกว้าง แต่เราเน้นเรื่องการเสมอภาค ผมมาแปล การเสมอภาค เป็นการเท่าเทียมกันครับ

ประธาน : เชิญค่ะ

นายพรรัตน์ วิจิตรพันธุ์ : ขออนุญาตนะครับ ตรงนี้มีอยู่ในหน้า ๖๕ เป็นที่
คณะกรรมการได้ชี้แจงว่าเป็นเจตนารมณ์ของมาตรา ๕ ในสมัยนั้นเลยครับ ขอให้ทุกท่านลองดู
มาตรา ๖๕ ในบรรทัดสุดท้ายครับ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : คือผมเห็นด้วยกับ
ท่านประโชภรณ์ เพียงแต่ว่าอยากให้ย้ำคำว่า ประชาชนชาวไทย เพราะว่าเราได้พิจารณาในเรื่องการ
บันทึกการเกิดแต่ละคนที่ไม่ใช่ประชาชนชาวไทย ต้องชาวไทยเท่านั้น ถึงเราจะบอกว่าประชาชนใน
ความหมายทั่วไป แต่ต้องเข้าใจด้วยว่าประชาชนชาวไทยเท่านั้นที่จะอ้างหลักเสมอภาคได้ เพราะ
ตัวบทเขียนเลยนะครับ ประชาชนชาวไทย ถ้าไม่ใช่ประชาชนชาวไทยไม่ได้ครับ

ประธาน : เท่าที่ดูจากหน้า ๖๕ ในเรื่องของมาตรา ๕ ตรงนี้ คือเขา Refer ถึงได้มี
การอภิปรายกันในช่วงยุคนั้น แล้วก็มาสรุปจบที่เพิ่มเติมมา แต่ ณ บัดนี้มันปี ๒๕๕๐ ได้คงไว้
ความจริงแล้วมันน่าที่จะเป็นเรื่องของความเสมอภาค แต่ว่าในบังเอิญคราวนั้นมีสมาชิกที่เขา
อภิปรายไว้ที่มีเรื่องของเพศกับเรื่องของคนคนใหม่คะ ท่านองนั้น ที่นี้เพียงแต่ที่เราเองนั้น
ขณะนี้เราก็คิดว่าเราน่าจะเอาตรงนี้มาผสมผสาน บางทีอาจจะไปเน้นเรื่องเพศกับเรื่องตรงนี้เพราะ
มันมีการอภิปรายไว้ แต่คราวนี้มันไม่มีการอภิปรายเลย เราก็คิดต้องคิดในภาพรวมทั้งหมด คือบังเอิญ
เมื่อสักครู่นี้ ดร. สมเกียรติยังไม่ได้เข้ามา เราคุยว่าไปเน้นเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับเอกชน
โดยเฉพาะคำว่า เพศ กับคำว่า ประชาชน ทำไม่ไม่มีเรื่องของเหล่านี้กำเนิด ศาสนา อย่างนี้คะ จริง ๆ
แล้วน้องเขาบอกว่าเขามาจากเอกสารชุดนี้ เราก็เลยบอกว่าจริง ๆ แล้วเรื่องนี้ถึงแม้ว่าไม่มีการ
เปลี่ยนแปลง แต่ว่าก็ต้องพูดถึงเจตนารมณ์ด้วย ก็เลยคิดว่าน่าจะเป็นในลักษณะเหมือนกับว่า
เน้นความเท่าเทียม แล้วก็ประชาชนชาวไทยที่เมื่อสักครู่นี้ ดร. สมเกียรติพูดมา ถ้าอย่างนั้นน้อง
พอจะได้ นะคะ โอ.เค. ค่ะ มีใครที่จะลองปรับอีกไหมคะ น้องลองปรับแล้วลองมาดูอีกทีหนึ่ง
ดีไหมคะ เชิญคะ

รองศาสตราจารย์อำไพ อินทรประเสริฐ : เรียนท่านประธานคะ ดิฉัน อำไพ ถ้า
เรายังคงต้องเขียนอะไรไว้ ดิฉันเสนอสั้น ๆ นิดเดียว เจตนารมณ์บทบัญญัติมาตรานี้มุ่งสร้างความ
เสมอภาคให้แก่ปวงชนชาวไทย แค่นั้นจบ ไม่ต้องเอาอย่างอื่นเลยคะ คำว่า เสมอภาค หรือว่าจะ
เป็นแหล่งกำเนิด เพศ ศาสนา เชื้อชาติใด ก็คือความเสมอภาคในประเทศไทยนะคะ แค่นั้นพอ
นอกนั้นตัดออกให้หมดเลย ไม่ต้องไปขยายคำว่า เพศ คำว่า ประชาชน คิดว่าสั้น ๆ ก็น่าจะพอแล้ว

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : มีเรื่องที่ผมอยากให้ไปศึกษา
คือสั้น ๆ อย่างนั้นก็ได้อีก แต่เรื่องสำคัญคือ มาตรา ๕ เขาไปตัดสินคดีชื่อสกุล มีคดีรัฐธรรมนูญอยู่
แล้ว คำวินิจฉัยของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญผูกพันทุกองค์กร มันเขียนไว้ดีอยู่แล้ว และเขียนดีกว่า
ที่เป็นเล่มสีแดงนี่อีก มันเป็นคำวินิจฉัยเลยนะครับเรื่องชื่อสกุล ผมอยากให้ใช้ตรงนั้น ๆ ดีกว่า และ
เป็นคำวินิจฉัยของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเลยครับ และเดี๋ยวต้องไปแก้ พรบ. ชื่อบุคคล ตรงนั้น

วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

เราลืมเรื่องสำคัญไปเรื่องหนึ่ง คือคำวินิจฉัยฉบับนี้ครับ และผมมีฉบับเต็มด้วย ขอโทษด้วยว่าไม่ได้พิจารณาตรงนี้ตั้งแต่แรก คือมันผูกพันทุกองค์กร อยากให้คำนึงถึงอันนั้นครับ

รองศาสตราจารย์อำไพ อินทรประเสริฐ : เรียนท่านประธานค่ะ เสนอแนะอีกครั้ง เมื่อสักครู่เราได้พูดกันนะคะ พอติดติดกับท่าน ดร. โสมสุดา ก็มองว่าเกรงว่าเวลาเหลือน้อยแล้วจะไม่ทัน นักวิชาการอาจจะต้องแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม ข้อเสนอแนะคะ

กลุ่มแรก คือทำเรื่อง Hot issue ทั้งหมด ประเด็นต่าง ๆ ที่พูดกัน ๗ คน ๘ คน กลับแล้วเหลืออย่างไร นำเข้าสู่ที่ประชุมแห่งนี้

กลุ่มสอง อาจจะ ๓ คนไปนั่งนิ่ง ๆ เจตนารมณ์ที่เขาไม่ได้พูด แล้วเราอยากสกัดออกมาเพื่องานจะเร็วขึ้น ดิฉันเสนออย่างนั้นนะคะ ขอขอบคุณค่ะ

ประธาน : ที่ประชุมเห็นด้วยไหมคะ ดร. สมเกียรติว่าอย่างไรคะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : คือตอนนี้ทำอย่างนี้อยู่แล้ว ใช่หรือไม่ คือกลับไปกลับมา แล้วก็บริหารภายในแบบไม่เป็นทางการใช่หรือไม่ หรือทำอยู่แล้ว ใช่หรือไม่

ประธาน : เชิญค่ะ

นายณวัฒน์ วิจิตรพันธุ์ : ตอนนี้แบ่งตามกรอบกันอยู่ครับ ก็เลยทำให้งานไปได้ช้าด้วยครับ อย่างเช่นเมื่อเช้าข้างล่างเรามีประชุมกันของกรอบที่ ๑ แต่ด้วยที่เราต้องเตรียมประชุมนี้ เราก็เลยนั่งอยู่ก็เลยไม่ได้ตามประชุมเหมือนกัน ตอนนั้นก็มีความในเรื่องไม่ทันเหมือนกันครับ

ประธาน : ที่นี้เป็นไปได้ไหมคะ หมายถึงว่าจริง ๆ เรื่องกรอบก็ต้องมีด้วย เมื่อกรอบจบแล้วเพราะฉะนั้นคนหนึ่งอาจจะต้องมี ๒ Function คือ ๑. กรอบ ๒. แบ่งเป็นมาตราที่ไม่ได้แตะ กับมาตราที่เป็น Hot issue ดีไหมคะ ถ้าเป็นอย่างนั้นก็น่าจะแบ่งออกมาเป็น ๒ กลุ่ม และอาจจะเป็นตัวตายตัวแทนกันก็ได้ คือถ้าถึงเรื่องกรอบก็ต้องเป็นคนกรอบนั้นไป แต่ว่าถ้าเป็นเรื่องของ Hot issue กับเรื่องตรงนี้ก็จะได้แบ่งออกเป็น ๒ ชุดดีไหมคะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : คือเขาแบ่งอย่างนี้ครับ วันนี้เป็นการประชุมของกรอบที่ ๑ พุธนี้กรอบที่ ๒ มะรืนกรอบที่ ๓ เป็นไปตามอย่างนี้ เพราะผมได้รับจดหมายเชิญประชุมของคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ เพราะผมมีตำแหน่งเป็นที่ปรึกษาในชุดนั้นอยู่ และผมประชุมในชุดนั้นมาแล้ว ๒ ครั้ง ที่ห้องประชุมชั้น ๓ เพราะฉะนั้นเมื่อเป็นอย่างนี้เขาหลับอยู่ ที่นี้ที่เสนอตรงนี้ไม่ว่าจะขัดแย้งกันหรือไม่ หรือว่าสอดคล้องอะไร ต้องการคำตอบแค่นั้นครับ มันสอดคล้องกันอยู่แล้วหรือเปล่า ได้ทำอย่างนี้อยู่แล้วหรือเปล่า

วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประธาน : เชิญค่ะ

นางสาวณัฐินี พัดฉวีวรรณ : ณัฐินี นะคะ คือว่าตอนนี้ก็แบ่งเป็นแต่ละกรอบ แต่มีปัญหาคือเราต้องประชุมด้วย เราต้องทำงานเอกสารตรงนี้ด้วย มันก็เลยไม่ทัน เพราะประชุมแทบทุกวันอย่างนี้ค่ะ เราต้องเข้าประชุมตลอดแล้วก็ไม่มีเวลามาทำเอกสาร ซึ่งพอตรงนี้ก็ โอ.เค. ก็คือคิดว่าบริหารเวลาได้ แต่ถ้าจะให้ทำประเด็นเรื่อง Hot issue อย่างนี้คือมันยังไม่ถึงนะคะ ก็คือให้ทำตอนนี้เลย ทำเลย ทำได้ แต่คือมันก็แก้อีกเรามานั่งอธิบายอ่านทีละอันแล้วเดี๋ยวเขาก็แก้อีก ตอนนี้เลยเน้นว่าจะทำมาตราที่หนึ่งไปก่อน ก็คือว่าแบ่งตามกรอบเหมือนเดิม แต่ทำมาตราที่หนึ่งก่อนค่ะ ขอขอบคุณค่ะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : วันก่อนที่ประชุมเราประชุม ๒ ครั้งหนึ่งบอกว่าให้ทำเรื่องหนึ่งก่อน แต่ปัญหาตอนหลังคือไม่มีเรียงเรื่อง พอเขารวมกันได้ ๖๐ เสียงเมื่อไรกลายเป็นไม่เรียงกันที่ วันก่อนท่านประธานเดโชถึงบอกว่า ให้ทำเรื่องที่มีมันไม่เรียงครับ เพราะมันไม่มีเรียงเรื่องทั้ง ๒๙๙ มาตรา ไม่รู้ฟังตรงกันหรือเปล่า วันก่อนเมื่อวันศุกร์ที่แล้วครับ ที่เป็นปัญหาคือที่อาจารย์อาไฟที่หลาย ๆ ท่านคุยกันก็คือตรงนี้ ที่เราประชุมแล้วพอสถานการณ์มันเปลี่ยนจะทำอย่างไร ที่นี้เราก็ไล่มาตราเรียงมันก็ถูกแล้ว แต่ว่าในที่สุดแล้วเวลาที่เรามาเราต้องพิจารณาเรื่องนั้นด้วย คือต้องตามไปประชุมไม่ตามไปเราก็ไม่ได้ข้อมูลอะไร เพราะว่ามันวิ่งรอบวงเลขไม่ได้แน่ ไม่ทันการณ สภาจะหมดไปก่อน เพราะฉะนั้นต้องทำ ๒ อย่างไปพร้อมกัน ที่นี้เราก็ว่างไป ๆ เราไม่รู้ว่าจะวันใดที่มาตรา ๕ จะแก้หรือไม่ แต่เรื่องใหญ่ไม่เชื่อว่าแก้ง่าย ๆ หลักนี้หลักใหญ่มากนะครับ มาตรา ๕ กับมาตรา ๓๐ แต่เป็นว่าในที่สุดต้องดูตรงนั้นด้วย เพราะว่าวันก่อนเราทำงานตามมติหรือตามข้อสั่งเกิดของที่ประชุมคณะกรรมการ และล่าสุดเราคุยกันอย่างนี้ ให้เข้าใจให้ตรงกันนิดหนึ่งนะครับ เขาเป็นว่าอย่างไรก็ตามวันนี้เราก็ลุยไปเรื่อย ไม่มีปัญหา แล้วก็ถ้ามีเรื่องต้องแก้ก็ต้องตามมาแก้ไขครับ

นางสาวณัฐินี พัดฉวีวรรณ : ขออนุญาตค่ะ อย่างนั้นสรุปว่าจะทำมาตราที่ไม่มีมีการอภิปรายก่อน หรือจะทำมาตราที่มีการอภิปรายเยอะ ๆ ก่อนคะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : คือที่เราทำมาแล้วเราพิจารณาไป แต่มาตราที่เหลือยังไม่ได้พิจารณา จะหยิบอะไรมาทำตรงนี้ เพราะจะมีปัญหา พอหมดตรงนี้แล้ว แล้วตรงไหนต่อล่ะเดโชใหม่ เพราะฉะนั้นเรื่องยาก ๆ ท่านประธานเดโชท่านบอกว่า ให้หยิบมาทำก่อน เพราะในที่สุดเรื่องที่มีมันนิ่ง ๆ ไม่รู้มันนิ่งหรือเปล่าตรงนี้ แต่ว่าเราต้องพิจารณาไป

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

สุรียรัตน์ ๒/๕

เอกสารที่เราพิจารณาไป และถ้ามีข้อมูลอะไรใหม่เราก็มาเติมได้อยู่แล้ว โดยอาศัยรายงานการประชุม สสร. นะครับ

ประธาน : ทีนี้ถ้าสมมุติว่าเมื่อสักครู่นี้ท่านประโกชฌ์พูดว่า จริง ๆ แล้วเรา
อยากจะรีบตามน้องให้ทัน ถ้าเป็นไปได้หมายถึงกำลังจะดูว่า เวลาเราจะดำเนินการอย่างไร เพราะ
อยากจะช่วยน้องให้ทันใช่ไหม ทีนี้เมื่อสักครู่นี้ที่น้องพูดมาว่า ๑. คือจะต้องตามกรอบอยู่แล้วด้วย
ซึ่งต้องเป็นไปตามมติในที่ประชุมเดิมว่า ทุกคนต้องรับผิดชอบตามกรอบ แต่พอถึงกรอบเสร็จแล้ว
ตอนนี้มันต้องเป็นรายมาตรานะคะ พอรายมาตราพูดถึงมันก็ดึงจากกรอบเข้ามาสู่มาตราใช้ใหม่คะ
ทีนี้พอดึงกรอบเข้ามาสู่มาตรา แล้วก็เข้ามานำเสนอในที่ประชุมนี้ ทีนี้เมื่อสักครู่นี้ประเด็นที่น้องพูด
มาอันนี้เป็นในเรื่องของการบริหารจัดการว่า ขณะนี้เหมือนกับทำไม่ทันใช่ไหมคะ ทีนี้อยากจะรู้
ตรงไม่ทันมันตรงไหน อย่างไร และจะแก้กันอย่างไรเพราะว่ามันเป็นประเด็นปัญหาด้วยใช่ไหมคะ
มันเหมือนกับว่าตรงนั้นก็ต้องทำและตรงนี้ต้องมาเตรียมเอกสารเข้าตรงนี้-----

คณะอนุกรรมการบริหารบันทึกเจตนารมณ์ในคณะกรรมการการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์ วีรพร ๓/๑
วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

ที่นี้ยังเอิญที่คุณปัทมาเคยบอกว่ามันเหมือนกับมีอยู่ใน Template อยู่แล้วใช่ไหมคะ ตรงกรอบนั้น
เราใส่ Template ไปใช่ไหมคะ แล้วหลังจาก Template มาแล้วนี่ก็ต้องมานั่งวิเคราะห์ใช่ไหมคะ
แล้วก็ส่งมาตรงนี้ ที่นี้ไม่ทันคือไม่ทันตรงที่จะต้องส่งเคราะห์ตรงกรอบ

นายสมเกียรติ วรรณปัญญาอนันต์ : เอาให้ชัดเจน คือหมวด ๑ หมวด ๒ เราก็กทำไป
ที่นี้หลังจากนั้นจะเริ่มจากตรงไหน อันนี้แหละที่ว่าไปเอา Hot issue มาทำก่อนดีกว่า แล้วก็ดูตาม
การประชุมของ สสร. กับกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ที่นี้เรามีข้อมูลกรรมการร่าง
รัฐธรรมนูญก็แก้ไขแล้วก็จะไม่รู้จกจกจกสิ้นแว่นแต่จะผ่าน สสร. แล้วเท่านั้น แล้วนอกนั้นเรา
ก็ฟังสภาร่างรัฐธรรมนูญแล้วก็เอามาเขียน เพราะฉะนั้นตรงนั้นจะดีกว่า พอเขาได้ข้อสรุปบ้างเรา
เขียนจะดีกว่า อันนี้หมายถึงว่าตั้งแต่หมวด ๓ หมวด ๔ หมวด ๕ เลย ตรงหมวดเฉพาะกาล แก้ไข
รัฐธรรมนูญและหมวดเฉพาะกาลอะไรตรงนั้น แต่ตรงนี้เราเดินหน้าแล้วหมวด ๑ หมวด ๒ เรา
เดินหน้าเลยครับ แล้วก็ผมขอนิดหนึ่งว่าอันไหนที่มันมีคำวินิจฉัยของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งมี
ไม่มากนัก เราต้องเอามาใส่เพราะมันผูกพันทุกองค์กรอยู่แล้ว และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องที่อยู่ใน
หมวด ๑ หมวด ๒ ที่มันเกี่ยว ถ้ามันเป็นหมวดอื่นไม่รู้ว่าจะเขียนรัฐธรรมนูญใหม่กันอย่างไร
แล้วบางอันยังเอิญว่ามาตรา ๕ มันมีอยู่ฉบับหนึ่งพอดีครับ อันนั้นเขาเขียนไว้ดีกว่า เอาตรงนั้นมา
ไม่ดีหรือ แต่ไม่ใช่ทำให้ไปศึกษาตุลาการ คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญทุกฉบับ ไม่ใช่ครับ คือถ้า
ไปถึงคำพิพากษาฎีกาที่ ๑/๒๔๔๙ อะไรไม่ต้องครับ

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นก็สรุปตรงนี้มาในเรื่องของมาตรา ๕ ก็เอาตามที่ของ
อาจารย์อำเภอไปบอกไปเลยนะคะ ของศาลรัฐธรรมนูญนี่ก็ต้องไปลองเขียนมาใหม่จะคะ อย่างนั้น
ไปมาตรา ๖ เลยนะคะ ตรงส่วนนี้ เชิญคะ น้องนำเสนอเลยก็แล้วกันนะคะ

นายพรรัตน์ : มาตรา ๖ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติ
ใดของกฎหมายหรือข้อบังคับขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับไม่ได้
เจตนารมณ์นะครับ เพื่อแสดงถึงการที่รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด โดยกำหนดกลไกสำคัญ
๒ ประการ

ประการแรก คือการกำหนดให้กฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญจะใช้บังคับ
ไม่ได้ ซึ่งบัญญัติเอาไว้ในมาตรา ๖ ตอนท้าย

ประการที่ ๒ คือกำหนดกระบวนการแก้ไขกำหนดกระบวนการแก้ไขเปลี่ยนแปลง
รัฐธรรมนูญให้แก้ไขยากกว่ากฎหมายทั่วไปซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา ๓๔๒ โดยอธิบายคำว่า กฎหรือ
ข้อบังคับว่ามีความหมายครอบคลุมไปถึงระเบียบ ตลอดจนคำวินิจฉัยสั่งการทุกอย่างที่เจ้าหน้าที่

คณะอนุกรรมการบัณฑิตกเจตนาธรรมณ์ในคณะกรรมการวิชาการวิสามันบัณฑิตกเจตนาธรรมณ์ วีรพร ๓/๒
วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

ของรัฐหรือเจ้าพนักงานของรัฐได้กำหนดขึ้น และในบทบัญญัติของคำว่า รัฐธรรมนูญนี้ หมายถึง
รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลยุติธรรมไม่สามารถยกรัฐธรรมนูญฉบับอื่นมา
เทียบว่ากฎหมายขัดกับรัฐธรรมนูญหรือไม่ และรัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับไม่จำเป็นต้องเป็น
ลายลักษณ์อักษรเสมอไป อาจจะเป็นการสกัดจากหลักในมาตราต่าง ๆ ในรัฐธรรมนูญได้ครับ
ในมาตรานี้คงเดิมตามรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ โดยไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติม ขอขอบคุณครับ

ประธาน : เชิญค่ะ

นายสมเกียรติ วรรณญาณันต์ : มีข้อความอยู่หลายส่วนด้วยกันแต่ขาดเนื้อหา
สำคัญในเรื่องหนึ่งก็คือทำไมเขียนมาตรา ๖ ไว้แบบนี้ ไม่ใช่อธิบายว่าเขาเขียนรัฐธรรมนูญไว้ว่าให้
แก้ไขได้ยากมันก็ต้องถามต่อไปว่าแล้วทำไมแก้ไขได้ยากล่ะ จริง ๆ แล้วในทางตำราเขาอธิบายว่า
รัฐธรรมนูญมีสาระสำคัญที่สำคัญมากในเชิงเนื้อหา ๑. ดำเนินการจัดโครงสร้างหรือจัดระเบียบ
การปกครองของรัฐ ๒. เป็นหลักประกันสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชน แล้วอันอื่นเป็นส่วน
ประกอบในภายหลัง แต่หลัก ๆ คือ ๒ จุดนี้ที่เขาอธิบายกัน เพียงแต่อยากจะถามว่า
เจตนาธรรมณ์ไปเอามาจากตรงไหนอย่างไร ทำไมมันมาแบบนี้

นายนพรัตน์ : ก็รวมมาจากหลายที่นะครับ ก็มีทั้งในจาก Website แล้วก็จาก
หนังสืออาจารย์มนตรี แล้วก็หนังสืออาจารย์วิชญ์ แล้วก็อาจารย์ยุทธอีกท่านหนึ่งครับ

ประธาน : เอามาจากหลายแหล่งเลยนะคะ

นายสมเกียรติ วรรณญาณันต์ : ความสำคัญในเชิงรูปแบบ ความสำคัญในเชิง
เนื้อหา ส่วนในมาตรานี้ น่าจะเน้นเรื่องความสำคัญในเชิงเนื้อหาซึ่งเรายังไม่ได้อธิบาย ไม่รู้ว่า
ท่านอื่นคิดไว้อย่างไรครับ ผมคิดว่าต้องให้คำอธิบายความสำคัญในเชิงเนื้อหาของรัฐธรรมนูญ

๑. คือการจัดโครงสร้างการปกครองของรัฐที่สำคัญตึกสูงสุดมันว่าด้วยการจัด
โครงสร้างการปกครองของรัฐ

๒. มันเป็นกติกาสูงสุดว่าด้วยการเป็นหลักประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชน

ประธาน : ท่านอื่นว่าอย่างไรคะ เชิญคุณปัทมาคะ

นางสาวปัทมา สุปกำปัง : ปัทมาคะ ก็เห็นด้วยกับท่านอาจารย์สมเกียรตินี้แหละ
เพราะว่าทำอะไรถือเป็นหลักกฎหมายสูงสุดของความเป็นกฎหมาย ความเป็นรัฐธรรมนูญตรงนั้น
ก็น่าจะดูในเนื้อหาสาระเป็นประเด็นหลักนะคะ อย่างมาตรการหรือกลไกที่ทำอย่างไรให้
รัฐธรรมนูญได้รับการเคารพยกย่องให้เป็นกฎหมายสูงสุดก็จะเป็นส่วนที่น้องนำเข้ามาจะคะ คือว่า
อะไรก็ตามที่ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญจะใช้บังคับไม่ได้หรือว่าตลอดจนกระบวนการแก้ไข หรือว่า

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์ในคณะกรรมการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์ วีรพร ๓/๓
วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

แม้แต่กระบวนการที่จะตรารัฐธรรมนูญต้องเป็นกระบวนการพิเศษที่ว่าไม่ได้เป็นไปเหมือน
กฎหมายทั่ว ๆ ไป ตรงนั้นน่าจะเป็นส่วนที่เป็นคล้าย ๆ เป็นผลหรือไม่ใช่ ไปทางรูปแบบมากกว่าจะ
เห็นควรว่าน่าจะต้องเพิ่มในส่วนของเนื้อหาให้ความสำคัญกับรัฐธรรมนูญค่ะ

ประธาน : ก็เห็นด้วยนะคะ ก็คงปรับไปตามนั้นนะคะ เชิญคุณประไพขอค่ะ

นายประไพขอ สภาวสุ : ในบรรทัดแรกมันเป็นบรรทัดที่อธิบายอะไรไม่ค่อยได้
เท่าไรเลย เพราะว่าลอกตามกันมากับมาตรา ๖ เลย เขียนไว้อย่างไรก็เขียนไว้อย่างนั้นตามมา แล้ว
มันจะคือการอธิบายได้อย่างไร ผมว่าอันนี้มันก็ไม่น่าจะใช้ ผมคิดว่ามันน่าจะขึ้นต้นด้วยว่า เพื่อ
แสดงถึงระดับความสำคัญของรัฐธรรมนูญเมื่อเปรียบเทียบกับบรรดากฎหมายทั้งหลาย ในเชิงที่ว่า
ความสำคัญนี้เป็นความสำคัญสูงสุด แล้วเหตุที่สูงสุดมันก็จะตามมาซึ่งว่าจะอะไรก็จะมาแย้งกันไม่ได้
มันก็จะตรงแค่นี้ครับ เจตนารมณ์คือแปล แปลแล้วก็เอาคำเดิมมาพูดมันจะคือการแปลใหม่ครับ
หรืออรรถอธิบายได้อย่างไร

ประธาน : ก็สอดคล้องกันกับตรงนี้นะคะ น่าจะต้องเป็นคำอธิบายที่ไม่ใช่เป็นคำ
ซ้ำคำเดิมนะคะ แต่หลัก ๆ ก็คือทำไมแล้วก็ตามเนื้อหาสาระอะไรอย่างนี้ค่ะ

นายสมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : ย่อหน้าสุดท้ายคงต้องตัดออก เพราะว่าเขียน
อย่างนี้ขัดกับ มาตรา ๗ ที่รัฐธรรมนูญไม่กล่าวไว้เป็นไปตามมาตรา ๗ ย่อสุดท้ายน่าจะผิดครับ

ประธาน : ย่อหน้าสุดท้ายของหน้า

นายสมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : คำว่า รัฐธรรมนูญนี้ หมายถึงรัฐธรรมนูญฉบับ
ปัจจุบันไม่อาจจะยกอันอื่นอะไรต่าง ๆ นะครับ แล้วก็เขียนแล้ววง รัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับไม่
จำเป็นต้องเป็นลายลักษณ์อักษร คำนี้เลยงเลยครับ ซึ่งจริง ๆ มันมีอยู่แล้วในมาตรา ๗ ย่อหน้า
น่าจะทำให้ง่ายที่สุดแล้วก็มันมีมาตรา ๗ อยู่แล้วก็เลยใช้มาตรา ๗ ไป ย่อหน้าสุดท้ายน่าจะตัดออก
เลยครับ แล้วก็ย่อหน้าแรกปรับตามท่านประไพขอ ส่วนย่อหน้าที่ ๒ ผมไม่รู้ว่าจำเป็นต้องเขียน
หรือไม่ เพราะว่าคนที่เขาไปใช้รัฐธรรมนูญเขารู้อยู่แล้วว่ากฎข้อบังคับมันคืออะไรในตำราเขามีอยู่
แล้วไม่ต้องอธิบายในที่นี้ น่าจะมีแค่ ๒ ย่อหน้า ย่อหน้าแรกอย่างที่ท่านประไพขอว่า ย่อหน้าที่ ๒
ให้พูดถึงว่าทำไมมันถึงเป็นกฎหมายที่แก้ไขได้ยาก แล้วทำไมจึงเป็นกฎหมายสูงสุด ที่จริง ๒
ประเด็น คือเนื้อหาจะเป็นข้ออธิบายว่าทำไมเป็นกฎหมายสูงสุดแล้วทำไมต้องบัญญัติให้แก้ไขยาก
การแก้ไขให้ยากเป็นเครื่องมือคุ้มครองรัฐธรรมนูญ เพราะรัฐธรรมนูญมีความสำคัญนะครับ
เพราะฉะนั้นถึงเป็นเรื่องอธิบายในเชิงเนื้อหา ๑. เรื่องการจัดโครงสร้างการปกครองของรัฐ
๒. เป็นหลักประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชนนะครับ

คณะอนุกรรมการบริหารบันทึกเจตนารมณ์ในคณะกรรมการการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์ วีรพร ๓/๔
วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นเรียบเรียงใหม่จะคะ แล้วก็ให้ได้ประเด็นว่าใจความตามที่
ทุกคนได้ให้ความเห็นไว้จะคะ ทำได้จะคะ เชิญต่อไปเลยคะ

นายพนรัตน์ : มาตรา ๗ ในเมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่
กรณีใดให้วินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์
ทรงเป็นประมุขเจตนารมณ์ เป็นบทบัญญัติเพื่ออุดช่องว่างในรัฐธรรมนูญนี้ครับ รัฐธรรมนูญ
แม้จะพยายามบัญญัติให้กว้างครอบคลุมกว้างขวางเพียงใดก็ไม่สามารถครอบคลุมเนื้อหาได้
ทุกเรื่อง เนื่องจากบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญจะมีรายละเอียดในประเด็นต่าง ๆ มากมิได้
รัฐธรรมนูญไม่สามารถบัญญัติให้ครอบคลุมเหตุการณ์ที่ไม่สามารถคาดคิดได้ในปัจจุบัน
จึงจำเป็นต้องใช้ประเพณีการปกครองเป็นบทประกอบให้รัฐธรรมนูญมีความสมบูรณ์เพื่อมิให้เกิด
ปัญหาในการตีความกฎหมาย อนึ่งประเพณีการปกครองระบอบประชาธิปไตยมีลักษณะสำคัญ
๒ ประการคือ ๑. เป็นทางปฏิบัติหรือธรรมเนียมที่เคยกระทำสืบต่อกันมาในทางการเมือง โดยที่
มิได้มีกฎหมายใดกำหนดเอาไว้ และ ๒. ทางปฏิบัตินั้นต้องมีผลผูกพันต่อบุคคลหรือองค์กร
ที่เกี่ยวข้องให้ต้องกระทำหรือไม่กระทำการใด ๆ ตามที่ทางปฏิบัตินั้น ๆ ได้กำหนดแนวทางเอาไว้
โดยมาตรานี้ไม่มีการแก้ไขะครับ คงเดิมตามปี ๒๕๔๐ ครับ ขอขอบคุณครับ

ประธาน : เชิญคะ

นายสมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : ย่อหน้าแรกให้กระชับหน่อยได้ไหมครับ
ข้อความที่ไม่จำเป็นบางอย่างที่ทำให้ตีความเข้าใจคนที่ไม่คล่องในทางการเมืองน่าจะตัดออกไป
ให้หมด มันมีคำบางคำที่ดูหมิ่นเหม่อย่างมาก แล้วเรื่องนี้ก็เป็นเรื่องที่ไม่ควรท้วงท้วงออกมาพูดได้
แล้วด้วย ข้อความบางอย่างดูแล้วน่าจะตัดออกไปครับ ผมยกตัวอย่างนะครับ รัฐธรรมนูญไม่
สามารถบัญญัติให้ครอบคลุมเหตุการณ์ที่ไม่สามารถคาดคิดได้ในปัจจุบัน ผมนึกถึง มาตรา ๖๔
วรรคสองที่เขาตัดออกไปแล้ว ตรงนี้ตัดออกได้หรือไม่ แต่มันไม่ใช่เหตุการณ์ที่คาดคิดครับ ผมขอ
อนุญาตอธิบายสั้น ๆ เป็นประเพณีมันมีองค์ประกอบ ๒ อย่างนะครับ ๑. การทำซ้ำ เป็นเรื่องใน
อดีตที่ทำซ้ำมานาน ๒. เกิดความรู้สึกว่าจำเป็นต้องปฏิบัติเช่นนั้นไม่ใช่เรื่องที่ไม่เคยเกิดขึ้นนะครับ
ต้องตัดเรื่องที่ไม่เคยเกิดขึ้นออก ไม่อย่างนั้นเดี๋ยวกลายเป็นอะไรก็ไม่ทราบ แต่ถ้าเป็นเรื่องที่เป็น
ธรรมเนียมมาแล้ว แล้วอันนั้นแม้ไม่เขียนแต่ว่ามันทำมาแล้วจนเป็นประเพณีในการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มันต้องเป็นเรื่องที่เกิดมาแล้วเป็นธรรมเนียม
แล้วเขาบอกว่ายกตัวอย่างหน่อยสิ ยกตัวอย่างไม่ยกมากครับ อาจารย์บรรดักดิ์หรืออีกหลาย ๆ

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์ในคณะกรรมการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์ วีรพร ๓/๕
วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

ท่านก็ยกตัวอย่างได้ไม่กี่ตัวอย่างเท่านั้นเองนะครับ ผมจะยกเป็นตัวอย่างว่ากฎกระทรวงตาม
กฎหมายมันก็ต้องเข้า ครม. นะครับ จะทำกันเป็นระเบียบแล้วไม่เข้า ครม. กฎกระทรวง กฎหมาย
ไม่บังคับเลยที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากมติคณะรัฐมนตรี กฎหมายไม่เคยเขียนนะครับ แต่ไม่
ทราบว่าเป็นระเบียบการปกครองหรือเปล่าครับ

ประธาน : ท่านประโชชน์คะ

นายประโชชน์ สภาวสุ : จริง ๆ แล้วข้อความดูภาพรวมผมว่าดีนะครับ ดีกว่า
ทุกมาตราที่ผมเห็น แต่ดูจะใช้อะไรมากไปนิดหนึ่งอย่างที่อาจารย์สมเกียรติว่าก็เห็นจะจริงครับ
แต่ว่าโดยภาพรวมแล้วออกมาอภิปรายได้ดีแล้วครับ ให้มันกระชับอีกสักนิดก็คงจะเข้าทางครับ

วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประธาน : ข้อนี้ A นะคะ อย่างนั้นก็ปรับนะคะ คืออย่างที่อาจารย์สมเกียรติพูด คือคำว่า ประเพณี คือเป็นสิ่งที่มันเกิดขึ้นและมีแบบอย่างที่ทำมาแล้วใช้ใหม่คะ เพราะฉะนั้นตรงนี้อาจจะต้องปรับ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : คือตัดตั้งแต่ เนื่องจาก ครับ ถ้าอ่านอย่างนี้ขออนุญาตอ่านนะครับ บทบัญญัตินี้เพื่ออุดช่องว่างในรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญแม้จะพยายามบัญญัติให้กว้างครอบคลุมกว้างขวางเพียงใด มันกว้าง กว้าง ๒ หน ก็ไม่สามารถครอบคลุมเนื้อหาได้ทุกอย่าง จำเป็นต้อง ไม่ต้อง จึง จำเป็นต้องใช้ประเพณีการปกครองเป็นบทประกอบให้รัฐธรรมนูญมีความสมบูรณ์ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการตีความกฎหมายนะครับ แล้วก็ย่อหน้าต่อมาก็คงไว้ตามนั้น ถ้าจะตัดตั้งแต่คำว่า เนื่องจาก มาถึงคำว่า ปัจจุบัน ออกไปประมาณ ๒ บรรทัด จะพอได้ไหมครับ

ประธาน : เชิญอาจารย์อำเภอคะ

รองศาสตราจารย์อำเภอ อินทรประเสริฐ : ขอบคุณคะ คืออย่างนี้เราจำเป็นต้องเขียนให้สม่ำเสมอทุกมาตราหรือไม่ เจตนารมณ์ถ้าเราขึ้นต้นว่า บทบัญญัติมาตรานี้ ต้องขึ้นเหมือน ๆ กันใหม่เพื่อจะเป็น Consistency หรือไม่จำเป็นนะคะอันนั้นเป็นประเด็นที่ ๑ ถ้าหากต้องก็คือมันจะต้องเริ่มด้วยบทบัญญัตินี้ จำเป็นไหมหรือไม่จำเป็นก็ไม่เป็นไร ที่นี้สำหรับมาตรา ๗ ดิฉันเสนออย่างนั้นนะคะ เนื้อหาของมัน แม้รัฐธรรมนูญจะพยายามบัญญัติให้ครอบคลุมกว้างขวางเพียงใด ก็ไม่สามารถครอบคลุมเนื้อหาได้ทุกอย่าง ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องใช้ประเพณีการปกครองเป็นบทอะไรคงต้องเอาออกนะคะ ใช้ประเพณีการปกครองประกอบ มันจะต้องมีเหตุประกอบอะไรเมื่อมีเหตุการณ์ที่ไม่เป็นไปตามบทบัญญัติใช้ใหม่ เมื่อมีสถานการณ์ที่นอกเหนือจากที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญนี้อะไรอย่างนี้ ต้องมีกรรมมารับ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : อาจารย์พูดถูกเลยครับ คำว่า บท หมายถึงบทบัญญัติลายลักษณ์อักษรเท่านั้น คำว่า บท ต้องตัดออก อันนี้เห็นด้วยเลยครับ

ประธาน : ประกอบให้รัฐธรรมนูญมีความสมบูรณ์ใช้ใหม่ ตัดคำว่า เป็นบท แล้วต้องมีฉะนั้น ใช้ใหม่ ต้องมี ฉะนั้น ใหม่คะ

รองศาสตราจารย์อำเภอ อินทรประเสริฐ : ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องใช้ประเพณีการปกครองประกอบ

ประธาน : ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องใช้ประเพณีการปกครองประกอบให้รัฐธรรมนูญมีความสมบูรณ์

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

สุรียรัตร์ ๔/๒

รองศาสตราจารย์อำไพ อินทรประเสริฐ : และไม่เกิดปัญหา อันนี้จำเป็นต้องใส่
ใหม่ และไม่เกิดปัญหาในการตีความทางกฎหมาย

ประธาน : เพื่อมิให้ เอาออกใช่ไหมคะ

รองศาสตราจารย์อำไพ อินทรประเสริฐ : ฉะนั้น จึง และ อันนี้คือเชื่อมคะ
มันเป็นเหตุผล เหตุผลที่ใช้ประเพณี

ประธาน : และไม่เกิดปัญหาในการตีความ

นายประโกชน์ สภาว : ท่านประธานครับ ขออนุญาตแทรกตรงนี้นิดหนึ่งนะครับ
อันหลังนี้ผมแปลกใจว่ามันแน่ใจหรือว่า มันไม่เกิดปัญหาการตีความนะครับ ไม่ใช่ว่าหยิบเรื่อง
ประเด็นนั้นประเด็นนี้เดี๋ยวมันจะเข้ามาตรา ๗ หรือเปล่าเพราะจะต้องมาตีความว่ามันใช่เข้า
มาตรา ๗ หรือเปล่า เพราะฉะนั้นมันไม่น่าที่จะใช่เป็นการแก้ปัญห แต่จริงอยู่เรื่องของการอุด
ช่องว่างเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์แล้วก็เอาประเพณีมาปกครองเสีย แต่มันไม่สิ้นสุดของการ
ตีความครับ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : คือมันไม่ใช่ไปอย่างที่เคยทำใช้
ใหม่ครับ คือไม่อย่างนั้นทุกคนก็จะมาอาศัยช่องนี้อีกแล้ว ซึ่งช่องนี้เข้าใจว่าเป็นช่องที่ต้องห้าม
เพราะทรงมีพระราชวินิจฉัยไปแล้ว แต่เราจะเขียนครับ จริง ๆ แล้วท่านก็บอกว่ากฎหมายมันไม่มี
เรื่องที่ว่าไปสร้างอำนาจให้ท่านใหม่ ระบบเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ เรื่องนั้นต้องเป็นเรื่องอื่นแต่ไม่ใช่
เรื่องสถานการณ์ใหม่ เพราะฉะนั้นมาตรานี้จะไม่มีการใช้กับสถานการณ์ใหม่ที่ยังไม่เคยเกิดขึ้นใน
รัฐธรรมนูญอะไรต่าง ๆ มันต้องเป็นไปตามองค์กรต่าง ๆ ท่านก็บอกว่าวิธีใช้ไม่ใช่ไปใช้มาตรา ๗
ก่อน ต้องไปใช้อย่างอื่นในบทบัญญัติรัฐธรรมนูญก่อน เมื่อบัญญัติรัฐธรรมนูญอื่นไม่มีที่ใช้ ถึง
กลับมาตรา ๗ นี้ แต่คำว่า บัญญัติรัฐธรรมนูญอื่น มันอยู่ในคำว่า ช่องว่างในรัฐธรรมนูญ อยู่แล้ว
แล้วก็คงเป็นที่เข้าใจว่าถ้าไม่มีช่องว่าง ก็ไม่ต้องมาใช้ตรงนี้ ถ้ามีช่องว่างจริง ๆ แล้วก็เป็นเรื่องที่
ไม่ใช่เรื่องใหม่ เรื่องอะไรอย่างที่มีคนเสนอ ที่จริงมันมีรัฐธรรมนูญใช้อยู่แล้ว เพราะฉะนั้นมันจะตัด
ออกอีกไหมครับ เพื่อให้มีความสมบูรณ์เฉย ๆ จะตัดคำว่า เกิดปัญหาในการตีความกฎหมายควร
จะตัดออกหรือไม่ครับ

ประธาน : ท่านประโกชน์อยากให้ตัดออกไปใช่ไหมคะ เอาแค่มีความสมบูรณ์
แค่นั้น

นายประโกชน์ สภาวสุ : ผมแลเห็นว่ามิได้ปลอดจากความวุ่นวายในการ
ตีความกฎหมายอยู่ดีครับ อย่างไรก็ตามก็ต้องเข้ามาตีความว่า ตกลงมันเข้ามาตรา ๗ ไหม ตกลงมัน

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

สุริย์รัตน์ ๔/๓

เป็นประเพณีที่ได้ปฏิบัติมาแล้วจริงหรือ อย่างนี้ครับ แล้วจะเขียนไปทำไมว่าเพื่อแก้ปัญหาการ
ตีความ ก็ไม่น่าที่จะใช้เป็นเจตนารมณ์ เพราะเจตนารมณ์คงกันตรงนี้ได้

ประธาน : ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องใช้ประเพณีการปกครองประกอบให้รัฐธรรมนูญมี
ความสมบูรณ์ดีไหมคะ แต่ตรงนี้ก็พอ เห็นค่ะ

นางสาวปัทมา สุปกำบัง : ปัทมา ค่ะ คือถ้าจะเป็นปัญหา มันน่าจะเป็นปัญหา
ในการบังคับใช้ไหมคะ ประเพณีการปกครองตรงนี้น่าจะไปอุดในช่องของ ถ้าไม่มีบทบัญญัติ
รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ ก็ให้ใช้ประเพณีการปกครองตรงนี้ เพื่อให้ใช้ประเพณีการปกครองประกอบ
ให้รัฐธรรมนูญมีความสมบูรณ์และไม่มีปัญหาในการบังคับใช้ ตรงนั้นจะดีกว่าไหมคะ หรือว่าจะตัด
ออกไปเลย

ประธาน : คุณปัญญาค่ะ

นายปัญญา ประเสริฐศรี : ท่านประธานครับ ผมคิดว่าจริง ๆ ก็ไม่น่าต้องไป
เขียนให้เป็นการขยายความอะไรออกไป แค่เพียงว่าเป็นการให้รัฐธรรมนูญมีความสมบูรณ์แค่นี้ก็
น่าจะพอแล้ว แต่ผมมีข้อเสนอลักษณะหนึ่งอยากปรึกษาว่า ส่วนย่อหน้าต่อมาที่บอกว่า ประเพณี
การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยมีลักษณะสำคัญ ๒ ประการ ในความเห็นส่วนตัวผมมี
ความเห็นว่ามันเป็นเรื่องที่เป็นคำอธิบายในเชิงวิชาการ ซึ่งไม่น่าจะเป็นเจตนารมณ์ แล้วก็น่าจะ
ปล่อยเอาไว้ให้นักวิชาการได้พิจารณา ในเรื่องกำหนดว่า ประเพณีการปกครองในระบอบ
ประชาธิปไตย ควรจะเป็นอย่างไรบ้าง ซึ่งในอนาคตต่อไปมันอาจจะไม่ใช่ ๒ ข้อนี้ก็ได้อีก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : ๒ ข้อนี้มันคือที่ผมอธิบายเรื่อง
ประเพณีที่นี้ ๒ ข้อ เข้าใจว่าเอามาจากของอาจารย์มนตรี อาจารย์คมสัน ใช่หรือเปล่าครับ เอามา
จากไหนครับ

ประธาน : เอามาจากไหนคะ

นายพนรัตน์ วิจิตรพันธุ์ : เอามาจากหนังสืออาจารย์วิชญ์ครับ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : อาจารย์วิชญ์ท่านก็ค้นเรื่องนี้
มานานนะครับ วิชญ์ไหนครับ วิชญ์ เครื่องงาม ใช่ไหมครับ เพราะมี วิชญ์ วรปัญญา ด้วย ที่เป็น
นักกฎหมายรัฐธรรมนูญ คือจริง ๆ แล้วก็ช่วยในการอธิบายอยู่ ที่นี้ใช้คำว่า อนึ่ง แล้วก็ตั้งอธิบาย
เลย แต่ก็คือเป็นเครื่องมือช่วย ถ้าเป็นศาลรัฐธรรมนูญที่เขาวินิจฉัยจริง ๆ ปัญหาในการตีความ
มันไม่ใช่เรื่องมาตรา ๗ มันเป็นเรื่องการใช้และการตีความบทบัญญัติรัฐธรรมนูญมาตราใดมาตรา
หนึ่ง แล้วก็ก็เป็นหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญอยู่แล้วที่ต้องตีความอยู่แล้ว แล้วก็คำวินิจฉัยของศาล

รัฐธรรมนูญก็รวมทุกองค์กรอยู่แล้ว จะไม่เกี่ยวกับมาตรา ๗ จะเป็นเรื่องอีกเรื่องหนึ่งเลยต่างหาก เพราะฉะนั้นในที่นี้เรื่องมาตรา ๗ ก็มีความหมายออกไปใช้อย่างกว้างขวาง ที่ใช้มันก็มีอยู่แค่นี้ แล้วก็ไม่ต้องมีปัญหา ถ้าไม่มีอะไรก็ไม่มีประเด็นอะไรเลยที่จะต้องมาใช้มาตรา ๗ มันไม่ต้องมีปัญหาอะไรเกิดขึ้น มันเป็นเรื่องเล็กน้อยไม่ใช่เอาเรื่องนี้ไปใช้ขยายความกว้างขวางซึ่งเป็นเรื่องเข้าใจผิดครับ

ฉะนั้นตรงนี้คำที่สำคัญก็คือ เป็นการอุดช่องว่าง และเป็นไปตามประเพณีที่เคยมีมาแล้ว แล้วคำอธิบายย่อหน้าที่ ๒ มันน่าจะเพียงพอ ก็เหลือตรงที่ว่า ในที่สุดแล้ว เราบอกว่า ฉะนั้นจึง ตอนท้ายของย่อหน้าแรกนะครับ ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องใช้ประเพณีการปกครองประกอบให้รัฐธรรมนูญมีความสมบูรณ์พอใหม่ครับ เพื่อเป็นการอุดช่องว่างแห่งกฎหมายเท่านั้นอะไรอย่างนี้ ถ้าจะ เติมต้องเติมอย่างนี้หรือไม่ก็ไม่ต้องเติม หรือให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อะไรอย่างนี้จะครับ จะได้ใหม่ครับ

ประธาน : และมีที่คุณปัทมาบอกว่า และไม่มีปัญหาในการบังคับใช้ ใช้ใหม่คะ หรือว่าเพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อะไรอย่างนี้ มี ๒ - ๓ ทางเลือก ไม่ทราบว่าท่านเห็นว่าจะอย่างไร คุณประโกษณ์เมื่อสักครู่นี้อยากให้ตัดขึ้นใช้ใหม่คะ แต่มันจะมี Wording อะไรที่มาจากที่นี้คุณปัทมาก็ เสนอว่าถ้าอย่างนั้นคือมาประกอบให้รัฐธรรมนูญมีความสมบูรณ์ และไม่มีปัญหาในการตีความใช้ใช้ใหม่คะตรงส่วนนั้น ในการบังคับใช้ดีใหม่คะ มีปัญหาอยู่ดี ถ้าอย่างนั้นก็ มีความสมบูรณ์ดียิ่งขึ้น อย่างที่เมื่อสักครู่นี้ ดร.สมเกียรตินำเสนอ หรือให้ประกอบรัฐธรรมนูญมีความสมบูรณ์ ก็จบไปเลย อย่างนั้นดีใหม่คะ และส่วนคำอธิบายนี้ก็เพื่อให้เห็นว่า เรื่องอย่างนี้คือประเพณีเป็นแบบนี้อะไร อย่างนี้ ทำนองนี้ ไม่อย่างนั้นเดิมทีเดียวมาตรา ๗ คือเหมือนอะไรไม่ได้ มาตรา ๗ ใช้ได้หมดเลยใช้ใหม่อย่างที่ว่า

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : คือต้องอธิบายว่าโดยหลัก จะต้องไปใช้บัญญัติรัฐธรรมนูญที่มีอยู่ก่อนนะครับ แต่นั่นมันเป็นนิติวิธี ซึ่งอันนั้นเดี๋ยวจะไปกันใหญ่ คำว่า อุดช่องว่างของตัวบทในรัฐธรรมนูญ จริง ๆ แล้วมันเป็นการเพื่ออุดช่องว่างของตัวบทรัฐธรรมนูญนะครับ ถ้าจะเติมคำว่า ตัวบท ต้องเติมตรงนี้ถึงจะถูกต้องครับ อุดช่องว่างของตัวบทรัฐธรรมนูญ นะครับ หรือช่องว่างแห่งตัวบทรัฐธรรมนูญ จะใช้อย่างไรก็ได้ครับ ช่องว่างในรัฐธรรมนูญบางคนไม่รู้หมายความว่าอะไร ความจริงมันคือตัวบทรัฐธรรมนูญในมาตราอื่น เพราะมาตราอื่นไม่มีช่องว่าง ปกติไม่มีช่องว่างเพราะเขาใช้ได้อยู่แล้ว โดยศาลรัฐธรรมนูญในมาตราอื่น เพราะฉะนั้นมันไม่ใช่หรือครับมาตรา ๗

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

สุรียรัตน์ ๔/๕

ประธาน : ประเพณีการปกครองเป็นตัวที่อุดช่องว่างตัวบทรัฐธรรมนูญใช้ใหม่จะตรงส่วนนี้ เพราะฉะนั้นประเพณีก็คือ สิ่งที่มีมันเกิดใช้อะไรไม่ได้แล้วเป็นประเพณี อันนี้มันต้องอธิบายกันให้ชัดเจนกลับมาอีกที ถ้าอย่างนั้นได้ก็ โอ.เค. ตกลงว่าเป็นบทบัญญัตินี้เพื่ออุดช่องว่าง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : มันสั้นหรือเปล่าครับ เป็นไปเพื่ออุดช่องว่าง บทบัญญัตินี้เพื่ออุดช่องว่าง

ประธาน : ถ้าจะมีก็ต้องมีทุกอัน ถ้ามีก็คล้าย ๆ เป็นฟอร์มไปเลยว่า บทบัญญัตินี้เพื่อ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : คือเราจะขึ้นเป็นฟอร์มไว้หรือครับ เดียวมันไม่ไปครับ เอาตามเนื้อหาในแต่ละมาตราว่า อธิบายอย่างไรเราจะได้ชัดเจนที่สุด จะขึ้นต้นอย่างไรฝรั่งเขาไม่ชอบเป็นฟอร์มอย่างนี้นะครับ คือฝรั่งก็เปลี่ยนให้มันตรงกับเนื้อหาแต่ที่ผมไม่รู้ว่าจะได้หรือเปล่า

นายประโกชฌ์ สภาวสุ : ท่านประธานครับ จริง ๆ ผมก็รู้สึกตะขิดตะขวงกับคำว่า อุด ตั้งแต่แรกนะครับ แต่เห็นไม่มีใครว่าอะไร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : เป็นคำของพวกนักกฎหมายและนักกฎหมายก็เป็นพวกที่ถนัดเรื่องใช้คำโบราณ และเป็นคำที่คนเข้าใจยาก

นายประโกชฌ์ สภาวสุ : ไม่ใช่ทันตแพทย์นะครับ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : ชาวบ้านเขาอ่านยากอ่าน ๑๐ ชั่วโมง ยังไม่รู้เลยว่าที่เขาอ่านข้อกล่าวหาและคำชี้แจงการกล่าวหา ชาวบ้านนี้กว่าตัดสินใจแล้วด้วยซ้ำกำลังอ่านอยู่ ไม่รู้เรื่องเลย ไม่รู้อ่านอะไรกัน บางคนก็ปิดทีวีไปเลย ฉะนั้นเปลี่ยนก็ได้ครับ ไม่อุด ก็ได้ครับ เพื่อไม่ให้เกิดช่องว่างในตัวบทรัฐธรรมนูญใช้ใหม่ครับ

ประธาน : เพื่อไม่ให้เกิดช่องว่างนะคะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : หรือในการใช้ตัวบทรัฐธรรมนูญ

นายประโกชฌ์ สภาวสุ : เพื่อไม่ให้เกิดช่องว่าง อันนั้นส่วนหนึ่งนะครับ พรรคหนึ่ง อื่น ประเพณี แล้วแยกออกไปเป็น (๑) เป็นทางปฏิบัติหรือธรรมเนียมที่เคยกระทำสืบต่อกันมาในทางการเมืองการปกครองได้ใหม่ครับ การเมืองการปกครองโดยที่มีได้มีกฎหมายใดกำหนดเอาไว้ ได้ใหม่ครับ รู้สึกคำว่า การเมือง เฉย ๆ มันอย่างไร ๆ ก็ไม่ทราบครับ การเมืองการปกครองนะครับ

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

สุริย์รัตน์ ๔/๖

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : เพราะฉะนั้น (๑) การเมืองการปกครองใหม่ครับ อันนี้เราคงต้องจับอันนี้แล้วนะครับ คราวนี้เราเริ่มต้นว่า เพื่อไม่ให้เกิดช่องว่าง

คณะอนุกรรมการบริหารบันทึกเจตนารมณ์ในคณะกรรมการการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์ วีรพร ๕/๑
วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

รองศาสตราจารย์อำไพ อินทรประเสริฐ : ขออนุญาตนิดหนึ่งนะคะ คืออย่างนี้
มาตรา ๗ นี้เกิดขึ้นจากการที่มีสถานการณ์ฉุกเฉินหรืออะไรที่มันไม่ปรากฏในรัฐธรรมนูญใช้ไหมคะ
นั่นคือเหตุสถานการณ์หรือเรื่องราวที่ไม่มีกฎหมายบังคับใช้ เพราะฉะนั้นคงจะ ๑. สถานการณ์
เป็นตัวทำให้เกิดและรัฐธรรมนูญไม่มีบทบัญญัติ ฉะนั้นจึงให้นำประเพณีการปกครองมาบังคับใช้

นายสมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : คือมันกันผลเขียนเพื่อเอาไว้ บางที่เขาเขียน
เยอะเยอะไปหมด แล้วก็ดูเหมือนว่าอาจารย์วรศักดิ์อธิบายว่าตอนเขียนรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ กลัว
ว่าบางอย่างผลลึ้มใส่ อย่างครั้งนี้ลึ้มใส่อันหนึ่งที่ท่านประธานเดโชบอก เลือกตั้งต้องโดยตรง
และลับ ถ้าลึ้มใส่จะได้ไปเอาตรงนี้ว่าเลือกตั้งต้องโดยตรงและลับ ถ้าเกิดเขาลึ้มใส่มาตรา ๗ จะ
ช่วยเลยครับ เพราะว่าเลือกตั้ง ประเพณีมีเขียนเอาไว้ว่าต้องโดยตรงและลับ ถ้าไม่เขียนต้องรู้เลย
ว่าเลือกตั้งต้องโดยตรงและลับ แล้วก็ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเขาก็จะเอาตรงนี้ไปเพิกถอนการ
เลือกตั้งที่ไม่ได้เป็นไปโดยตรงและลับ อันนี้ยกตัวอย่างครับ ถ้าเกิดผลจริง ๆ จริง ๆ เป็นอย่างนั้น
มากกว่า กันผล

ประธาน : Wording อะไรก็ตามความหมาย เพราะว่าพออุดช่องว่างมันก็ดูดีทำให้
ให้มันเห็นชัด แต่ว่าเมื่อสักครู่นี้เป็นภาษาพูด ถ้าอย่างนั้นลองเป็นว่า เพื่อไม่ให้เกิดช่องว่างในตัวบท
รัฐธรรมนูญมันเหมือนกับชัดเจนว่าเมื่อมีสถานการณ์แล้วไม่ให้เกิดช่องว่างอย่างนี้ได้ไหมคะ
ไม่อย่างนั้นเดี๋ยวเวลาอธิบายสถานการณ์หรืออะไรเดี๋ยวมันกลายเป็นอย่างอื่นได้นะคะ ฉะนั้น
เจตนารมณ์เพื่อไม่ให้เกิดช่องว่างในตัวบทรัฐธรรมนูญ แม้จะบัญญัติให้กว้างขวางเพียงใดก็ไม่
สามารถครอบคลุมเนื้อหาได้ทุกอย่าง จึงจำเป็นต้องใช้ประเพณีการปกครองประกอบให้รัฐธรรมนูญ
มีความสมบูรณ์ (๑) เดิมเป็นว่า เป็นทางปฏิบัติหรือธรรมเนียมที่เคยกระทำสืบต่อกันมาในทาง
การเมืองการปกครอง โดยที่มีได้มีกฎหมายใดกำหนดเอาไว้และ (๒) เหมือนเดิมดีไหมคะ อย่างนั้น
ข้อนี้ผ่าน

นายสมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : โอ.เค. ผ่านแล้วนะคะครับ ผมไม่แก้แล้ว ผมเคย
ฟังดอกเตอร์ลิขิต ธีรเวคิน ท่านบอกว่าท่านเป็นคนเสนอให้ใส่อันนี้ แต่ว่าในทางตำราเราไปเอาของ
อาจารย์วิชญ์ เครื่องาม แต่ไม่เป็นไรครับ ก็คือมีคนเขาเขียนเพื่อเอาไว้กลัวลึ้ม กลัวผลไม่ได้เขียน
บางเรื่อง เพราะฉะนั้นเดิมมันเกือบจะไม่มีมาตรานี้ในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ นะครับ เขาเขียน
เข้ามาเพื่อเอาไว้เฉย ๆ ครับ

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นต่อไป หมวด ๒ พระมหากษัตริย์ เชิญค่ะ

นางสาวกุลวณี นิติกุล : หมวด ๒ พระมหากษัตริย์

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์ในคณะกรรมการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์ วีรพร ๕/๒
วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

มาตรา ๘ องค์พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใด
จะละเมิดมิได้

ผู้ใดจะกล่าวหาหรือฟ้องร้องพระมหากษัตริย์ในทางใด ๆ มิได้

เจตนารมณ์ ตามความมุ่งหมาย หมายความว่า พระมหากษัตริย์อยู่ในฐานะที่
สูงกว่าบุคคลธรรมดา โดยรัฐธรรมนูญรับรองพระราชสถานะว่าองค์พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ใน
ฐานะอันสูงสุด

องค์พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ หมายความว่า
รัฐธรรมนูญกำหนดหน้าที่ให้ประชาชนต้องเคารพสักการะพระมหากษัตริย์

ผู้ใดจะละเมิดมิได้ หมายความว่า ผู้ใดจะไปทำให้ระคายเคืองเบื้องพระยุคลบาท
ไม่ได้ไม่ว่าโดยทางใด ๆ จะลบหลู่ดูหมิ่นล่วงเกินประการใดไม่ได้หรือจะจับกุมก็ไม่ได้ ผู้ใดจะ
กล่าวหาหรือฟ้องร้องพระองค์ในทางใดมิได้ มาตรานี้ห้ามกล่าวหาพระมหากษัตริย์ไม่ว่าทางใด
โดยพนักงานสอบสวนจะไม่รับคำกล่าวหาหรือกล่าวโทษไว้ดำเนินการ หรือห้ามฟ้องร้องไม่ว่า
ในทางแพ่งหรือทางอาญา และไม่ว่าจะเป็นการฟ้องร้องโดยเจ้าพนักงานของรัฐหรือโดยราษฎร
ทั้งนี้เป็นไปตามหลักที่ว่าพระมหากษัตริย์ทรงกระทำผิดไม่ได้ เพราะบรรดารัฐกิจต่าง ๆ
พระมหากษัตริย์ทรงปฏิบัติตามคำแนะนำของสถาบัน หรือบุคคลที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ ซึ่ง
จะต้องรับผิดชอบแทนพระองค์ พระองค์จึงไม่ต้องรับผิดชอบทางการเมือง

หมายเหตุ คงเดิมตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ปี ๒๕๔๐

ประธาน : เชิญค่ะ

นางสาวปัทมา สุปกำปัง : ไม่ทราบว่าจะเพิ่มเรื่องการรับสนองพระบรม
ราชโองการคนที่จะต้องรับผิดชอบแทนพระมหากษัตริย์ค่ะ ตรงนั้นก็หลักการสำคัญอันหนึ่ง
เหมือนกันต่อจากหลัก The King can do wrong เพราะว่าคนที่จะต้องรับผิดชอบแทนพระองค์
ท่านก็คือคนที่รับสนองพระบรมราชโองการค่ะ

นายสมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : เอาตรงนี้ไปแทนตรงไหนครับ ดุเลย

นางสาวปัทมา สุปกำปัง : ช่วงท้ายค่ะ

นายสมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : เพราะว่าต้องเอาเรื่องผู้รับสนองพระบรมราช
โองการลงไปแทนคำใดคำหนึ่งในนี้

นางสาวปัทมา สุปกำปัง : มันจะมีอยู่ส่วนหนึ่งที่แตะเอาไว้แล้ว คือ
พระมหากษัตริย์ทรงปฏิบัติตามคำแนะนำของสถาบันหรือบุคคลที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ค่ะ จะเอา

คณะอนุกรรมการบริหารบันทึกเจตนารมณ์ในคณะกรรมการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์ วีรพร ๕/๓
วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

ค่านันมาแทนหรือว่าจะอย่างไรดี คือบุคคลที่จะต้องรับผิดชอบในการกระทำของพระองค์ท่าน ก็คือ
คนที่รับสนองค่ะ

ประธาน : คือเรื่องเหมาะสม คือบางที่ด้วยเจตนาดีอันนี้อันตราย หมายถึงว่า
อันตรายในแง่ ผู้นำไป Implement พูดถึงมาตรงส่วนนี้ ตรงนี้ต้องเขียนให้กว้างและครอบคลุมแล้ว
ก็ถูกต้อง อันนี้อาจจะต้องรบกวนคุณหญิงกุลทรัพย์ช่วยดูให้ เพราะว่าตรงนี้เกี่ยวข้องกับองค์
พระมหากษัตริย์ เองเองคงจะต้องเขียน Wording ให้ดี ขอคำปรึกษาพิเศษได้ไหมคะ ถ้าอย่างนั้น
จะรบกวน คือคิดว่าคุณหญิงกุลทรัพย์จะช่วยได้ คุณปัทมาในฐานะนักกฎหมายอยากให้ออกกับ
คุณหญิงกุลทรัพย์ได้ไหมคะ แล้วก็ช่วยน้องตรงนี้ คิดว่าน่าจะต้องขออนุญาตนำไปอย่างนั้นได้ไหม
ว่าให้คุณปัทมาในฐานะที่รู้เรื่องกฎหมายดี แล้วก็หาหรือว่าคุณหญิงกุลทรัพย์ว่าจะเขียน Wording
อะไรอย่างไรและนำมาหารือกันในครั้งต่อไป อย่างนั้นดีไหมคะ

นายประโกศล สภาวสุ : ผมเรียนหรือเพื่อความรู้นะครับ มาตรา ๘ นี้
ครอบคลุมถึงพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์หรือเปล่าครับ

ประธาน : เฉพาะพระมหากษัตริย์ค่ะ

นายประโกศล สภาวสุ : หมายถึงว่าพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์สามารถถูก
ฟ้องร้องได้หรือครับ

ประธาน : อันนี้ไม่รู้ ในนี้ถ้าตาม Wording คือองค์พระมหากษัตริย์

นายสมเกียรติ วรรณญาณันต์ : เป็นกฎหมายเฉพาะบางที่มันมีออกมาอีก
ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายวิธีความอาญาอย่างอื่นมีต่อไปอีกนะครับ แล้วก็
บางอย่างเป็นความผิดอาญาด้วยถ้าไปฟ้องร้องพระบรมวงศานุวงศ์ อาจจะถูกดำเนินคดีเป็น
ความผิดอาญาทันที บางเรื่องมีอยู่แล้วทุกคนก็ทราบว่าเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ แต่ว่าเคยมีอาจารย์
นิติศาสตร์บางคนก็ออกมาเขียนบทความแล้วก็มีความงุนงง สิ้นหเดชะ ออกมาได้เรื่องหมิ่น
องค์มนตรีแล้วก็ไปถึงพระมหากษัตริย์อะไรหรือไม่ ได้หรือไม่ได้อย่างไรมันไปกันใหญ่ แต่ว่า
หมายถึงอย่างไร ตรงนี้บังเอิญว่ามีกฎหมายหลายฉบับ แต่เฉพาะรัฐธรรมนูญจะเน้นในเรื่องของ
การเมืองการปกครองเป็นหลัก ผมยังงง ๆ ว่าทำไมมาพูดเรื่องแพ่ง อาญา แต่ว่าอันนี้อาจจะไปได้
หมด แพ่ง อาญา รัฐธรรมนูญอะไรทั้งหลาย แต่ว่ามันมีกฎหมายอื่นประกอบอยู่ แต่ว่าไม่เป็นสิ่งที่
ฟ้องกระทำกันเลยนะครับ ไปฟ้องร้องพระบรมวงศานุวงศ์

ประธาน : มีการอะไรนะคะ ที่จะไปทำให้ระคายเบื่องพระยุคลบาท คือตัว

คณะอนุกรรมการบริหารบันทึกเจตนารมณ์ในคณะกรรมการการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์ วีรพร ๕/๔
วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

Wording ตรงนี้เองอยากจะให้คล้าย ๆ กับเรียบเรียงอย่างไรนะคะ อันนี้เอามาจากไหน
ถามนิดหนึ่งค่ะ

นายพนรัตน์ วิจิตรพันธุ์ : หนังสืออาจารย์หยุด แสงอุทัย ครับ

นายสมเกียรติ วรรณปัญญาอนันต์ : ตอนประชุมในกรรมการเราพูดถึงคำว่า
องค์พระมหากษัตริย์ แต่ในรัฐธรรมนูญใช้คำว่า องค์พระมหากษัตริย์ ใช่ไหมครับ แล้วเราก็เอาคำนี้
มาล้อใส่ตรงนี้ แต่ว่ามีคนท้วงโดยทั่วไปเราเรียก องค์พระมหากษัตริย์ หรือไม่ อันนี้ใช่ ใช่ไหมครับ
อันนี้เขียนไว้ในรัฐธรรมนูญว่า องค์พระมหากษัตริย์ ใช่ไหมครับ

นายปัญญา ประเสริฐศรี : เขาเขียนไว้มาตราเดียวครับ แล้วก็มาตราต่อ ๆ ไปจะ
ใช้คำว่าพระมหากษัตริย์ เฉย ๆ ครับ

นายประโกชน์ สภาวสุ : ขออนุญาตครับ มันยังมีข้อสงสัยต่อไปอีกด้วยนะครับ
อย่างใช้คำว่า ระคายเคืองเบื้องพระยุคลบาทไม่ได้ไม่ว่าโดยทางใด ๆ และเว้นวรรคไปว่า จะลบหลู่
ดูหมิ่น ก่อนหน้านี้นี้คือ จะระคายเคืองเบื้องพระยุคลบาทไม่ได้ไม่ว่าโดยทางใด ๆ อย่างเช่นปัจจุบันนี้
กรณีการยุบพรรคแล้วจะถวายเป็นกุญแจก็หลายคนพูดกันว่าทำให้ระคายเคืองอยู่นะ อย่างนี้ก็คือ
กระทำการผิดมาตรา ๘ เสียแล้วสิครับ ใช่ไหมครับ ที่นี้ในการเจตนารมณ์นี้เราจะต้องขยายความ
เหมือนที่เราเคยขยายในมาตราอื่น ๆ ไหมว่าการระคายเคืองครอบคลุมประการใดบ้างจึงเรียกว่า
ระคายเคือง เพราะหลายมาตราเราก็บอกกฎเกณฑ์ไม่ว่าจะเป็นเรื่องนั้นเรื่องนี้ไปหมดมาถึงมาตรา
นี้เราจะทำอย่างไรครับ ก็ฝากไว้สำหรับท่านที่จะกลับไปทำต่อด้วยครับ

นายสมเกียรติ วรรณปัญญาอนันต์ : น้ำหนักของคำว่า ผู้ใดจะละเมิดมิได้ เราเขียน
อธิบายว่ากว้างไปถึงขนาดระคายเคืองเบื้องพระยุคลบาทไม่ได้ไม่ว่าโดยทางใด ๆ คือไปหมดเลย
คือทำไม่ได้สักอย่างหนึ่ง เพราะฉะนั้นกรณีโทษประหารชีวิตแล้วก็ทูลเกล้าถวายฎีกานี้ทุกคนทราบ
แล้วเป็นประเพณีทำกันมาจนกระทั่งรู้ว่าเป็นสิทธิสามารถทำได้ คือมีคนที่มาอ้างว่าขนาดอย่างนั้น
โทษอันนี้เป็นโทษประหารชีวิตทางการเมือง เขาก็จะทูลเกล้าถวายฎีกาที่เป็นประเด็นเขาพูดถึงกัน
ในวันนี้ แต่ทุกคนทราบว่าถูกตัดสินประหารสามารถทูลเกล้าถวายฎีกาได้ แต่น้ำหนักของคำว่า
ผู้ใดจะละเมิดมิได้ มันไปถึงอย่างที่อาจารย์หยุดอธิบายอย่างนั้นจริงหรือเปล่าผมก็ยังสงสัยนะครับ

ประธาน : ของอาจารย์มนตรีเขียนว่าอย่างไรบ้างคะ

นายสมเกียรติ วรรณปัญญาอนันต์ : ไม่มีครับ

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์ในคณะกรรมการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์ วีรพร ๕/๕
วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

รองศาสตราจารย์อำไพ อินทรประเสริฐ : ขออนุญาตท่านประธานค่ะ ขอเสนอ
อย่างนี้สั้น ๆ เจตนารมณ์ หมายความว่า พระมหากษัตริย์ทรงดำรงฐานันดรศักดิ์เหนือที่สูงกว่า
บุคคลธรรมดาทั่วไป ผู้ใดจะกล่าวหาฟ้องร้องหรือล่วงละเมิดมิได้

ประธาน : ไม่ต้องอธิบายในรายละเอียด ที่อื่นที่ผ่านมาอย่างที่ท่านประโกชน์
พูดใช่ไหมคะ มันก็ต้องมีหลักเกณฑ์เหมือนกันใช่ไหมคะ

นายสมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : ขออนุญาตเสนอด้วยนะคะ เนื่องจากว่าท่าน
อาจารย์อำไพเสนอคำว่า ทรงดำรงฐานันดรศักดิ์ ผมไม่ทราบว่าใช้คำว่า ทรงมีพระราชสถานะ จะ
ได้ไหมครับ และเป็นคำแทนไปเลย เพราะไปเน้นเรื่องฐานันดรศักดิ์ของพระองค์ จะใช้คำว่า
พระราชสถานะ ได้ไหมครับ

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

สุริย์รัตน์ ๖/๑

รองศาสตราจารย์อำไพ อินทรประเสริฐ : ที่จริง ขอโทษนะคะ ความหมายเดียวกัน พระราชสถานะ คือสถานภาพของเราก็คือคนทั่วไป เพราะว่าสถานภาพของคนในสังคมมันมีหลายระดับ แต่ที่นี้จริง ๆ คือ ดำรงอยู่ในฐานันดรศักดิ์ ก็คือ หม่อมหลวง หม่อมราชวงศ์ แล้วก็โดยสูงสุด จึงอยากจะยกย่องตรงนี้นะคะ พระราชสถานะก็ได้ แต่ดูธรรมดาณะคะ

ประธาน : ก็มีการนำเสนอว่าอยากจะปรับ Wording ให้ท่านนะคะ แล้วก็ตัดอันอื่นออกไปหมดเลย แล้วก็ลองถามคุณหญิงกุลทรัพย์ดูด้วยอีกทีหนึ่งนะคุณปัทมา เอาอันนี้ให้ดูด้วยแล้วก็ตอนนี่ในที่ประชุมของเราก็ได้ช่วยนำเสนอด้วยว่า เราจะใช้เจตนารมณ์ตามความมุ่งหมาย หมายความว่า พระมหากษัตริย์ทรงดำรงฐานันดรศักดิ์ที่สูงกว่าบุคคลธรรมดา โดยรัฐธรรมนูญรับรองพระราชสถานะหรือเปล่าคะ ไม่ต้องเลยนะคะ

รองศาสตราจารย์อำไพ อินทรประเสริฐ : อยู่เหนือบุคคลทั่วไป แล้วก็ผู้ใดจะฟ้องร้องกล่าวหาหรือล่งละเมิดมิได้

ประธาน : เป็นคำอธิบายว่าทำไมถึงไม่ได้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : ว่ามาเลยได้ไหมครับ ผู้ใดจะกล่าวหาหรือฟ้องร้องในทางใด ๆ มิได้

ประธาน : หรือล่งละเมิดนะคะ ผู้ใดจะกล่าวหาฟ้องร้องหรือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : หรือล่งละเมิดในทางใด ๆ มิได้

ประธาน : ล่งละเมิดในทางใด ๆ มิได้ เชิญคะท่าน

นายประโกชน์ สภาวสุ : ถ้าพิจารณาโดยเฉพาะวรรคแรกมาตรา ๘ เน้นคำว่า อันเป็นที่เคารพสักการะ มิได้พูดเลยนะครับว่า พระองค์ทรงมีพระราชฐานะหรือฐานันดรสูงสุด ไม่ได้กล่าวถึง แต่กล่าวว่า เหตุที่ไม่ละเมิดเพราะเป็นที่เคารพสักการะ ไม่ได้ไม่ห้ามละเมิดเพราะมีฐานันดรสูงสุดจึงห้ามละเมิดไม่ใช่ มาตรา ๘ บอกว่า อยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะจึงไม่ควรละเมิด ประเด็นอยู่ตรงนี้ครับ ไม่ได้ว่าพระองค์ไม่ละเมิดเพราะว่าฐานันดรสูงสุด แต่ไม่ได้รับความเคารพสักการะ มันคนละประเด็นเลยนะครับ เหตุที่ไม่ควรละเมิดต่อมาจากประโยคที่ว่า เพราะเหตุว่าเป็นที่เคารพสักการะ ต้องเน้นประเด็นนี้ครับไม่ใช่ฐานันดรสูงสุด

ประธาน : นั่นนะสิคะ เอาอย่างนี้ดีกว่า ฝากคุณปัทมาในฐานะนักกฎหมาย แล้วก็ประสานกับคุณหญิงกุลทรัพย์ ซึ่งทางด้าน Wording ท่านเองทำงานเกี่ยวกับเรื่องพระราชมหากษัตริย์มาเยอะมากเลย

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

สุรียรัตน์ ๖/๒

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : อย่างนี้ได้ไหมครับว่า
เจตนารมณ์ตัวบทมาตรา ๘ บัญญัติไว้อย่างชัดเจนอยู่แล้ว จบ แล้วก็ถ้าเพิ่มก็เพิ่มเรื่องเดียว เรื่อง
ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ ถ้าอยากเพิ่มนะครับ จะปลอดภัยที่สุดแล้วก็ครอบคลุมมากที่สุด
เพราะว่ายิ่งเขียนมากยิ่งมีข้อบกพร่องนะครับ

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นมอบคุณปัทมาประสานงานกับคุณหญิงกุลทรัพย์ก็แล้วกัน
ตรงส่วนนี้ เชิญต่อไปมาตรา ๙ ค่ะ

นางสาวกุลวณี นิติกุล : มาตรา ๙ พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะและ
ทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก เจตนารมณ์เพื่อรับรองความเป็นพุทธศาสนิกชนขององค์
พระมหากษัตริย์ ดังที่เป็นสืบมานับแต่อดีตตามกฎหมายที่ยรรยาลและตามรัฐธรรมนูญทุกฉบับ
พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะหมายความว่า นอกเหนือจากต้องเป็นพุทธศาสนิกชนแล้ว
ต้องได้ปฏิญาณพระองค์เป็นพุทธมามกะตามแบบพิธี ทรงเป็นอัครพุทธศาสนูปถัมภก หมายความว่า
เป็นผู้อุปถัมภ์พระพุทธรูปและขณะเดียวกันต้องทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภกคือ อุปถัมภ์
ศาสนาอื่น ๆ ที่มีอยู่ในประเทศไทยด้วย ทั้งนี้เป็นการกำหนดโดยปริยายให้ตั้งงบประมาณอุดหนุน
ศาสนาดังกล่าว

นายณพัทธ์ วิจิตรพันธุ์ : เอามาจากอาจารย์หุ่นเหมือนกันครับ

ประธาน : พูดกว้าง ตามหลักการเจตนารมณ์ของเรา คือเราเองคงไม่ไป Commit
เหมือนกับเจตนารมณ์ เพราะว่าอันนี้คือเหมือนเดิม จริง ๆ แล้วเหมือนเดิมเพียงแต่ว่าบทบาท
ของเรา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : กรมการศาสนาหรือรัฐบาล
เราตั้งงบประมาณสนับสนุนทุกศาสนาอยู่หรือเปล่าครับ ทำอยู่แล้ว แล้วต้องอธิบายไหมครับว่า
ต้องตั้งงบประมาณสนับสนุน

ประธาน : เชิญคุณปัญญาค่ะ

นายปัญญา ประเสริฐศรี : ท่านประธานครับ ผมมองว่าถ้าหากว่าเราจะเขียน
แค่เพียงสั้น ๆ ส่วนพระมหากษัตริย์จะทรงเป็นพุทธมามกะอย่างไร และทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก
อย่างไร ผมคิดว่าเรื่องพวกนี้มันเป็นเรื่องปฏิบัติ ซึ่งไม่ใช่เจตนารมณ์ เจตนารมณ์ก็คือว่า
รัฐธรรมนูญต้องการที่จะรับรองว่าพระมหากษัตริย์จะต้องเป็นพุทธมามกะตามกฎหมายที่ยรรยาล
ตามรัฐธรรมนูญอะไรก็ว่าไป ผมคิดว่าก็แค่นั้นเอง ส่วนที่บอกว่าพระมหากษัตริย์จะเป็น

วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

พุทธมามกะ จะต้องถึงขั้นกับปฏิญาณพระองค์เป็นพุทธมามกะตามแบบประเพณีหรือไม่ ผมคิดว่า อันนั้นเป็นเรื่องของการปฏิบัติตามราชประเพณีต่าง ๆ ก็ไม่น่าจะต้องไปเขียนอธิบายให้มันชัดเจนไป ถึงขนาดนั้น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : ขออนุญาตนะครับ คือเรื่องนี้ เดี่ยวสภาร่างรัฐธรรมนูญจะช่วยอธิบายแน่นอนด้านเปอร์เซ็นต์นะครับ เดี่ยวได้เติมแน่ครับ เพราะ เดี่ยวมีคนอธิบายไม่รู้เป็นร้อย ๆ หน้าหรือเปล่า เพราะเดี๋ยวคนต้องอธิบาย จริง ๆ ตอนทีไป Trip กับท่านเดโชทีไปจังหวัดภูเก็ตกับจังหวัดระนองท่านก็อธิบายให้ฟัง แต่ว่าเดี๋ยวต้องมีคนอธิบายแน่ แล้วก็เข้าใจว่าท่านเดโชท่านลงชื่อเป็นผู้รับรองญัตติท่านที่ ๑๐ อยู่ด้วย เพราะฉะนั้นต้องมีอธิบาย ออกมาแน่ครับ ขอไว้ก่อนได้ไหมแล้วเดี๋ยวเติม และเดี๋ยวมีคนช่วยเติมให้เยอะแยะเลยครับในสภา ร่างรัฐธรรมนูญครับ

ประธาน : ถ้าอย่างนั้นขออนุญาตว่าเหลือ ๒ บรรทัดแรกไว้ก่อนดีไหมคะ เพื่อ รับรองความเป็นพุทธศาสนิกชนขององค์พระมหากษัตริย์ดังที่เป็นสืบมาแต่อดีตตามกฎหมายเกียรติ บาลและตามรัฐธรรมนูญทุกฉบับ ๒ บรรทัดก่อนนะคะ แล้วก็คงจะต้องเพิ่มเติมทีหลังคะ ต่อไป มาตรา ๑๐ เลยคะ

นายก้อสิทธิ์ เสรีวัฒนา : มาตรา ๑๐ พระมหากษัตริย์ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพ ไทย เจตนารมณ์เพื่อสะท้อนประวัติศาสตร์อันยาวนานของประเทศไทย และชาวไทยที่ได้ต่อสู้กับ อริราชศัตรูภายใต้การนำของกษัตริย์นักรบ ซึ่งเป็นมิ่งขวัญธงชัยและศูนย์รวมจิตใจของ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : เดี่ยวเอาสั้น ๆ ก่อน เอามาจาก ไหนครับช่วยบอกก่อนเอามาจากหนังสือสมเด็จพระนเรศวร หรือสมเด็จพระศรีสุริเยทัยหรือว่า พระเจ้าตากสิน หรือเอาจากอะไร

นายก้อสิทธิ์ เสรีวัฒนา : มีผสมรวมกันระหว่างของอาจารย์หุ่นกับอาจารย์ วิษณุครับต่อนะครับ ซึ่งเป็นมิ่งขวัญธงชัยและศูนย์รวมจิตใจของทหารหาญ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : ไม่ต้องอ่านต่อก็ได้ครับ เอา ตรงที่ว่าข้อความที่รวบรัดกินใจที่สุดเอา Passage ตรงไหน เพราะว่ามันเหมือนเรากำลังดูหนังพระ นเรศวรอยู่ครับ

นายพนรัตน์ วิจิตรพันธุ์ : รัฐธรรมนูญไทยบัญญัติเสมอมาว่าพระมหากษัตริย์ ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทยครับ เป็นการบัญญัติพระราชฐานะให้ทรงดำรงตำแหน่งนี้สืบมาจาก คตินิยมโบราณซึ่งถือว่าพระมหากษัตริย์คือผู้บัญชาการสูงสุดของกองทัพครับ แล้วก็มิให้

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

สุริยรัตน์ ๖/๔

ข้อสังเกตไว้ว่า ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทย มีความหมายกว้างขวางเพียงใด โดยมีความเห็น ๒ ความเห็นนะคะ

ความเห็นแรก เห็นว่าการดำรงตำแหน่งจอมทัพไทยนั้น เป็นการถวายพระเกียรติ พระมหากษัตริย์ตามแบบพิธีเท่านั้น แต่ที่จริงแล้วพระกษัตริย์จะทรงบังคับบัญชาและสั่งการทหาร ประการใดประการหนึ่งไม่ได้ เพราะขัดต่อกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับบัญชาของทหาร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : เอาเหลือแค่ ๓ บรรทัดได้ไหม ครับว่า รัฐธรรมนูญไทยบัญญัติเสมอมาว่า พระมหากษัตริย์ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทย การบัญญัติพระราชสถานะให้ทรงดำรงตำแหน่งนี้สืบเนื่องมาจากคตินิยมโบราณที่ถือว่า พระมหากษัตริย์เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของกองทัพ ประมาณแค่นี้จะพอไหมครับ

รองศาสตราจารย์อำไพ อินทรประเสริฐ : คือมาตรา ๑๐ คงหมายความว่า พระองค์ทรงเป็นจอมทัพบก จอมทัพเรือ จอมทัพอากาศ เพราะฉะนั้นทำอะไรจะเขียนสั้น ๆ ออกมาทำนองนี้ให้ได้ เช่นว่า เจตนารมณ์หมายความว่า พระมหากษัตริย์ทรงดำรงตำแหน่ง จอมทัพบก เรือ อากาศ ใช่ไหมคะ

นายประโกศล สภาวสุ : ท่านประธานครับ ขออนุญาต มิได้มีเจตนาจะแย้งกับ อาจารย์อำไพนะคะ แต่ว่าถ้าเขียนอย่างนั้นแล้วก็จะเกิดความสับสนว่า แล้วตำรวจไปไหนครับ คือเวลานี้เรากำลังมองว่าเราจะแปลความหมาย แล้วทำไมถึงจะต้องเป็นจอมทัพครับ ที่มาของ มาตรา ๑๐ คือว่าแล้วทำไมถึงต้องดำรงตำแหน่งเป็นถึงจอมทัพ เพื่อสร้างขวัญหรือว่าเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ หรือว่าให้การปกครองประเทศมีความมั่นคงมากขึ้นหรือ อย่างนี้หรือครับ เพราะฉะนั้นผมว่าถ้าไปแปลอย่างนั้นจะครอบคลุมไม่ครบแล้วก็จะยิ่งงงไปใหญ่ครับ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : คือทหารจงรักภักดีมาก แล้วก็ ธงชัยเฉลิมพลก็สำคัญมาก ผมไม่เคยเป็นทหารแต่ว่าพี่ชายของภรรยาผมเป็นทหารเรือ แล้วเคย อธิบาย เราไม่เคยเป็นทหารเราไม่รู้ว่าสำคัญขนาดไหน แล้วทหารจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ ขนาดไหน มีความสำคัญมาก อยากจะเขียนให้กระชับครับ เพียงแต่เราต้องอธิบายละเอียด แค่นี้ในจุดนี้ เพราะจริง ๆ แล้วในสายตาของทหาร พระมหากษัตริย์สำคัญมากอยู่แล้ว แล้วก็ จงรักภักดี ความจงรักภักดีตรงนี้มันปฏิเสธไม่ได้อยู่แล้ว ไม่ว่าจะใครจะเป็นรัฐบาลอะไรต่าง ๆ ก็ไม่ สนใจเท่าพระมหากษัตริย์อยู่แล้วสำหรับทหาร

ประธาน : ขออนุญาตว่าโยงสัก ๒ - ๓ บรรทัด แล้วหา Wording ที่ผูกโยง เหมือนกับพระราชฐานะ ความจริงแล้วการที่จะบูรณาตามนี้ก็คิดว่าตั้งแต่เริ่มต้นเช่นเดียวกันกับ

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

สุรียรัตัน ๖/๕

มาตรา ๙ ไซ้ใหม่ว่าพระมหากษัตริย์ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทย ก็ให้พระมหากษัตริย์ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทยนั้นเป็นการถวายพระเกียรติพระมหากษัตริย์ตามแบบพิธีมาตั้งแต่ดั้งเดิมอะไรอย่างนี้ ก็คือถวายพระเกียรติตั้งแต่เริ่มต้นมา เพราะฉะนั้นเอา Wording เป็นการถวายพระเกียรติ แล้วก็ในการนำทัพอะไรอย่างนี้ คือเอา Wording ตรงนี้มา เหมือนกับเป็นศูนย์รวมใจในการที่จะหลอมใจของกองทัพ เวลาเกิดอะไรขึ้นมา คืออธิบายคำพูดที่น้องลอกมาถูกต้องแล้ว ทำอย่างไร เหมือนกับประเพณี อธิบายนี้คุณหญิงกุลทรัพย์เขียนได้อันนี้ คือจะขอให้เป็น Wording สักประเด็นที่ ๑ ตั้งแต่รัฐธรรมนูญฉบับแรกมาจนถึงปัจจุบัน เป็นเรื่องของมาตรานี้ ประเด็นที่ ๒ เหมือนกับท่านเป็นศูนย์รวมใจของกองทัพทั้ง ๓ เหล่าทัพนะคะตรงส่วนนี้ และเป็นเหมือนกับเป็นประเพณีนิยม คือทุกคนก็รับรู้อย่างนี้เหมือนกับเป็นสัญญาลักษณะเลยตรงนั้น ตรงนี้คำพูดจะทำอย่างไร

นายประโกชน์ สภาวสุ : ท่านประธานครับ ผมคิดว่าเราควรจะต้องสรุปเนื้อหา ก่อน เอาเป็นว่าเนื้อหาที่มีประเด็นอะไร เพื่อเป็นการบ้านให้คุณหญิงท่าน คุณหญิงท่านก็อายุมาก แล้วนะครับ คืออย่าให้ยาก จนเกินไป คือเอาเฉพาะตัวเนื้อหาก่อนว่า เวลานี้เราลองสรุปกันสิครับ
๑. คืออะไรครับ

วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประธาน : ข้อที่ ๑ หมายถึงว่าจริง ๆ เป็นการถวายพระเกียรติพระมหากษัตริย์ มาตั้งแต่รัฐธรรมนูญฉบับแรก เป็นการถวายพระเกียรติท่านนะคะ เป็นศูนย์รวมจิตใจของ กองทัพไทย

นายสมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : คือเราบอกว่าเป็นเครื่องยืนยันความสำคัญ ของพระมหากษัตริย์ในแง่ของการป้องกันความอยู่รอดจากศัตรูของชาติทำนองนี้ได้ไหมครับ มันไม่ใช่สะท้อนประวัติศาสตร์นะครับ แต่ต้องยืนยันถึงความสำคัญในเชิงเนื้อหาว่าสถาบัน พระมหากษัตริย์นั้นสำคัญมาก เพราะฉะนั้นในขณะนี้ถึงต้องเขียนเอาไว้แบบนี้ในรัฐธรรมนูญครับ ๒ บรรทัดแรกน่าจะเป็นใจความสำคัญอันหนึ่ง และอีกอันหนึ่งก็คือ ๓ บรรทัดแรกของย่อหน้าที่ ๒ ผมไม่รู้ว่าใครจะครบไหมไม่รู้ว่าใครจะเอาอะไรขึ้นก่อนเอาอะไรขึ้นหลัง และจะเอา ๒ บรรทัดแรกของ ย่อหน้าแรกมาต่อท้ายข้อความในย่อหน้าที่ ๒ ๓ บรรทัดแรกจะได้หรือเปล่าครับ

ประธาน : ลองดูคล้าย ๆ กับสาระสำคัญ Keyword ที่จะช่วยให้คุณปัทมาไปนำ หรือคุณหญิง เพื่อสะท้อนประวัติศาสตร์อันยาวนานของประเทศไทยกับชาวไทย บันทึก เจตนารมณ์ มาตรา ๑๐ ที่ระบุไปว่าพระมหากษัตริย์ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทยนั้น จริง ๆ แล้ว มีเจตนารมณ์อย่างไรที่พูดถึงมา ซึ่งเราจะต้องเหมือนกับต้องสะท้อนมาตั้งแต่ฉบับแรกเลย อันนี้ ไม่เคยมีการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่สมัยเปลี่ยนแปลงการปกครอง

นายประโกชน์ สภาวสุ : ผมลองเขียนดูเล่น ๆ นะครับ มาตรา ๑๐ เจตนารมณ์ ผมใช้ของอาจารย์สมเกียรตินี้ครับ เพื่อยืนยันถึงความสำคัญสูงสุดที่องค์พระมหากษัตริย์มีต่อ ความมั่นคงและความปลอดภัยของคนในชาติ

ประธาน : เพื่อยืนยันความสำคัญ

นายประโกชน์ สภาวสุ : เพื่อยืนยันถึงความสำคัญสูงสุดที่องค์พระมหากษัตริย์ มีต่อความมั่นคงและความปลอดภัยของคนในชาติ

ประธาน : สั้นแล้วก็ครอบคลุมดีนะคะ

นายสมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : ผมเห็นด้วยนะครับ ที่นี้ไม่ทราบว่าต้อง กล่าวถึงเรื่องที่ทำนองเป็นผู้บัญชาการสูงสุดของกองทัพ เพราะว่าทรงเป็นจอมทัพไทย เข้าใจว่า รัฐธรรมนูญเราสมานฉันท์แล้วเราคำนี้ถึงทั้งศาสนา ทั้งทหาร ทั้งอะไรด้วย เอาให้มีความสำคัญ ของทหาร

ประธาน : ละไว้ในฐานที่เข้าใจดีไหมคะ

วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

นายประโกศล สภาวสุ : ผมเห็นด้วยที่จะไม่ต้องใส่รายละเอียดลงไป เพราะจะเกิดความน้อยเนื้อต่ำใจกับลูกเสือชาวบ้านนะครับ แล้วก็เหล่ากาชาดทั้งหลาย เพราะเวลาออกสงครามจริง ๆ คนพวกนี้ก็ไม่แพ้ทหารซึ่งมีอาวุธนะครับ เขาจะต้องแบกเลือดไปช่วย กาชาดจะต้องไป ลูกเสือชาวบ้านต้องไปนะครับ อาสาสมัครทั้งหลาย อส. ทั้งหลายอีกเยอะแยะ พวกเขาจะน้อยเนื้อต่ำใจเพราะว่าเราไปมองแค่ ๓ เหล่าทัพ

ประธาน : น่าจะพอแล้วค่ะ ถ้าอย่างนั้นนะคะ เพื่อยืนยันความสำคัญสูงสุด

นายประโกศล สภาวสุ : ตรงนี้ให้คุณหญิงกุลทรัพย์อ่านเฉย ๆ ครับ

ประธาน : เดี่ยวจะไปปรับ ท่านอาจจะมาอีก ๒ หน้าเลยไม่รู้จะ ถ้าอย่างนั้น หมายถึงว่า Keyword ที่เราให้ไปเป็นอย่างนี้ท่านอาจจะไปปรับ ต่อไปมาตรา ๑๑ เชิญค่ะ

นางสาวกุลวณี นิติกุล : มาตรา ๑๑ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจที่จะสถาปนาฐานันดรศักดิ์และพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

เจตนารมณ์ พระมหากษัตริย์ทรงมีพระราชอำนาจดังกล่าวมาแต่อดีต ซึ่งทรงใช้ตามพระราชอัธยาศัย แม้จะเปลี่ยนแปลงการปกครองแล้วฐานันดรศักดิ์ก็ดี เครื่องราชอิสริยาภรณ์ก็ดีเป็นเครื่องหมายที่แสดงออกถึงความเป็นราชอาณาจักรซึ่งมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ดังนั้นการสถาปนาฐานันดรศักดิ์และการมอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่บุคคลโดยอ้อมเป็นพระราชอำนาจขององค์พระมหากษัตริย์โดยเฉพาะที่จะทรงสถาปนาและพระราชทาน ไม่ว่าจะป็นฐานันดรศักดิ์พระบรมวงศานุวงศ์ ฐานันดรศักดิ์พระราชอาคันตุกะ สมณศักดิ์และทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการพระราชทานและเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทุกลำดับหรือตระกูล แต่การสถาปนาและถอดถอน ตลอดจนพระราชทานและเรียกคืนดังกล่าวต้องมีนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีรับสนองพระบรมราชโองการ

นายพรรัตน์ วิจิตรพันธุ์ : เรื่ององคมนตรีอยู่ในมาตราต่อ ๆ ไปก็ต้องมีผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

ประธาน : บังเอิญของอาจารย์มนตรีหน้า ๗๒ ก็ไม่ได้มีอะไรเหมือนกันนะคะ เหมือนกับมาตรานี้จะต่อเนื่องเป็นอะไรเหมือนกับเป็นกฎหมายอังกฤษ ถ้าจะอธิบายก็อธิบายสั้น ๆ แบบประโยค ประโยค

นายสมเกียรติ วรรณปัญญาอนันต์ : ถ้าผมตีความ สถาปนาฐานันดรศักดิ์และพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์เป็นกรณีซึ่งท่านทรงริ่คอมมิทชั่นคนที่ทำคุณประโยชน์ให้กับ

วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

แผ่นดิน และท่านรับรองเห็นว่าคนเหล่านี้สมควรได้รับฐานันดรศักดิ์หรือเครื่องราชอิสริยาภรณ์
หลาย ๆ คนก็ปลาบปลื้มปิติสูงสุดในชีวิต บางคนก็ไม่คิดว่าจะได้ดูเหมือนว่าเป็นอย่างนั้น แต่ว่า
มันจำเป็นต้องเขียนถึงขนาดนั้นหรือเปล่า ผมชักสงสัยว่าถ้าฟังมาตราบนี้จะเขียนให้สั้นก็ยังไม่รู้ว่าจะ
เขียนอย่างไร หรือเป็นอย่างที่เคยคุยกับอาจารย์อำเภอหลายหนว่าเรื่องบางเรื่องบางมาตราเขียนสั้น
ที่สุดว่า คงเดิมตามรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ และที่เคยมีมาก่อน ๆ ได้หรือเปล่า เจตนารมณ์ไปทุก
มาตราหรือไม่ เพราะบางอย่างไม่ต้องบอก เพราะมันอยู่ในตัวบทแล้วไม่รู้ว่าจะยอมหรือไม่ครับ

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

สุริย์รัตน์ ๘/๑

นายปัญญา ประเสริฐศรี : ท่านประธานครับ ผมเองผมยังเป็นห่วงอยู่ว่า เวลาเราเขียนอธิบายเจตนารมณ์ เราก็มักจะไปเอาอาจารย์หยุดมาเป็นหลัก เขียนไปเขียนมาจะกลายเป็นตำราอาจารย์หยุดทั้งฉบับเลย ซึ่งที่จริงน่าจะไม่ใช่อย่างนั้น ผมเริ่มเห็นด้วยกับที่ท่านอาจารย์สมเกียรติพูดว่า บางเรื่องเราจะเขียนว่าคงเดิมตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ ไว้ได้ไหม ถ้าจะอธิบายก็เฉพาะเขียนคลุม ๆ กว้าง ๆ และก็บอกว่านี่มันจะไปตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ ซึ่งปี ๒๕๔๐ จะเป็นอย่างไร ก็ไปสืบค้น

ประธาน : ก็ถามว่า มีกี่มาตราที่ไม่เคยเปลี่ยนแปลงเลย อย่างนี้แทบทุกอันที่เป็นตั้งแต่รัฐธรรมนูญฉบับแรกจนถึงปัจจุบัน นั่นคือความจริง เราไม่น่าจะไปเขียน เพราะว่าเจตนารมณ์มันชัดเจนแล้ว โดยเป็นประเพณีปฏิบัติ สำหรับดิฉันคิดว่าอย่างนั้นนะคะ เพราะฉะนั้นก็ลองดูว่าอะไรที่มีตั้งแต่ฉบับที่ ๑ จนกระทั่งถึงฉบับปัจจุบัน ก็แสดงว่าเหมือนกับเป็นการยอมรับเหมือนกับเป็นประเพณีนิยมมาเลย เป็นที่รับรู้ เพราะฉะนั้นเราก็อาจจะไม่ต้องไปเขียนก็ได้

นายปัญญา ประเสริฐศรี : ท่านประธานครับ ผมอยากเสนออีกอย่างหนึ่ง บางทีเราไม่ทราบเจตนารมณ์ก็ไม่จำเป็นต้องไปเขียนเจตนารมณ์ เพราะไม่ทราบ และกรรมวิธีการร่างเองก็ไม่ได้หยิบยกประเด็นเหล่านั้นขึ้นมาพิจารณาให้เห็นชัด ถ้าหากเราจะมาเขียนแล้วคิดกันเอง มันจะกลายเป็นเจตนารมณ์ของพวกเขาเอง มันไม่ใช่เจตนารมณ์ของการร่างรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นในเมื่อไม่ทราบ ก็ไม่ทราบ แล้วลอกมาจากรัฐธรรมนูญปี ๒๕๔๐ ก็บอกว่านี่คงเดิมตามปี ๒๕๔๐ ส่วนปี ๒๕๕๐ ไม่มีใครเขียนเจตนารมณ์ ก็เป็นเรื่องที่ไปค้นกันเองในทางวิชาการ ในทางอะไร ก็ไปค้นกัน

ประธาน : เชิญคุณประโกศลคะ

นายประโกศล สภาวสุ : ผมเห็นแย้งมาตั้งแต่แรกเรื่องนี้ครับ ผมคิดว่าภาระหน้าที่ของเรา คือเราทำเจตนารมณ์ แล้วเราเลือกทำเฉพาะบางมาตรา และรุ่นลูกรุ่นหลานจะไปเปิดอะไรครับ จะไปดูจากที่ไหน ถ้าบอกว่ามันมาตั้งแต่ฉบับที่ ๑ แล้ว คนที่เริ่มต้นศึกษาเรื่องนี้แล้วเขาจะไปรู้ได้อย่างไร ในเมื่อเรานั่งอยู่ตรงนี้เรายังตอบไม่ได้เลย ถ้าเราไม่รวมตัวกันสรุป หาข้อยุติไม่ได้ ไม่มีตุ๊กตา มันก็ไม่มีใครพูดถึงอะไรเลย ปล่อยให้เป็นเรื่องคิดเอาเองเดาตัวเอง แล้วเราจะมานั่งทำกันเฉพาะที่ง่าย ๆ พยายาม ๆ บ๊ีบก็เลิกทำ

ประธาน : คือประเด็นบางอันได้ คือมันมีที่มาที่ไปมันไม่ใช่ครับ และเขาก็มอบหมายหน้าที่ ถ้าอย่างนั้นเราคิดว่าสิ่งที่เราคิดจะเป็นเราคิดลำพัง อย่างนี้กรรมการ

วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

ยกร่างก็เขียนเจตนารมณ์ตั้งแต่แรกสิครับ ผมก็บอกในที่ประชุมแล้วว่า มันเรื่องอะไร ทะลึ่งให้คนที่ไม่ได้เขียนมานั่งคิดว่าคนเขียนคิดอย่างไร มันเขียนมาตั้งแต่เริ่มต้นแล้ว แต่ในเมื่อมันเขียนมาอย่างนี้ แล้วเราก็ใช้เงินงบประมาณสภามาเยอะเยอะแล้ว แล้วเรามาบอกว่าเราเลือกทำเฉพาะที่เรา รู้ก็แล้วกัน อันที่ง่ายแล้วกัน อันที่ยากเราก็ปล่อยไป ให้ลูกหลานไปค้นหาเอาเอง แล้วแต่ช่างหัวมัน ประไร ได้หรือครับ ผมว่ามันไม่ใช่วิถีทางของเรา ผมว่าเราจะต้องตัดสินใจตรงนี้ให้ดีนะครับ เพราะว่าบางอย่างที่ยันคล้ายกับปี ๒๕๔๐ แล้วเราจะไปหาที่ไหนล่ะครับ ถ้าไม่ใช่เป็นยุคนี้ ในเมื่อ ยุคนี้เจตนารมณ์เขาเพิ่งเริ่มคิดขึ้นมา คนที่เริ่มทำอะไรมันก็ต้องยุ่งยากอย่างนี้ล่ะครับ ก็เราเริ่มเป็น ครั้งแรกนี่ครับ โรงเรียนนะรุ่นเราเป็นรุ่นแรก คิดดูสิครับ เจตนารมณ์ใหม่ครับ เราเป็นรุ่นแรกใน โรงเรียนนี้ เราก็ต้องปวดหัวกับกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เราจะต้องร่วมกันสร้าง ส่วนจะดี ไม่ดี รุ่นหลังเขา จะได้ทำตาม และก็แก้ไขสิ่งที่เราผิดพลาดไป ผมไม่เห็นด้วยจริง ๆ นะครับ ที่จะปล่อยให้ตามไป เดี่ยวก็จะเป็นปลาชิลกับปลาหมออย่างที่ผมอธิบายนะครับ เดี่ยวก็จะไปเปิดดู อันนี้ก็บอกให้มาดู อันนี้ หาไม่เจอ ไม่รู้หน้าตาเป็นอย่างไรครับ

ประธาน : อันนี้ต้องสั้น มันเหมือนกับ ๒ มาตราที่บอกมา คือค่อนข้างจะละเอียดอ่อน จะเขียนก็ได้ เพราะว่าไม่ใช่จะให้แต่ประชาชนธรรมดา จะไปผูกโยงกับการที่จะสถาปนาฐานันดรศักดิ์ ทั้งพระบรมวงศานุวงศ์ กับพระราชอาคันตุกะ ตรงนั้นเองอาจจะเป็นการยืนยันว่า ทรงมีพระราชอำนาจ เป็นการยืนยันพระราชอำนาจที่จะทรงสถาปนาฐานันดรศักดิ์ และพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ถ้าอย่างนั้นก็อาจจะลองเขียนในลักษณะเช่นนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : ที่เมื่อสักครู่ ข้อความสำคัญ ที่ทางท่านประโชภรณ์อยากให้บันทึกเป็นเจตนารมณ์ไว้ก็คือ เรื่องการทำคุณประโยชน์ ทำคุณความดีนี่ครับ ปูนบำเหน็จ จะใส่ไหมครับ เพราะว่าเราเจอข้อความที่ว่า การสถาปนาฐานันดรศักดิ์ และการพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่บุคคลใด ย่อมเป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์โดยเฉพาะ ผมเข้าใจว่าองค์พระมหากษัตริย์ไม่ต้องใส่ในทุกมาตรา เพราะใส่ไว้มาตราเดียวที่มีคำว่าองค์พระมหากษัตริย์ ในมาตราอื่นน่าจะใช้คำว่าพระมหากษัตริย์เฉย ๆ ไม่ควรใช้คำว่าองค์พระมหากษัตริย์อีก ทีนี้ประเด็นตรงนี้รับไหมครับว่า เป็นพระราชอำนาจโดยเฉพาะ โดยไม่จำเป็นต้องพูดเรื่องผู้รับสนองพระบรมราชโองการ คือเอาให้กระชับนะครับ ปัญหาก็คือว่า ควรจะต้องพูดต่อไปว่า เหตุในการพระราชทาน มีเหตุอะไรได้บ้าง เพราะเหตุสำคัญจริง ๆ แล้ว หลักก็คือว่าทำคุณประโยชน์ให้กับแผ่นดิน ถ้าใส่ก็ต้องใส่ว่า หรือตามพระราชอัธยาศัย ทีนี้ข้อความเหมาะสมหรือเปล่าไม่ทราบนะครับ ต้องถามคนที่อยู่ในรั้วในวังครับ

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

สุริย์รัตน์ ๘/๓

นายประไพพงษ์ สภาวสุ : ผมรู้จักกับพระราชเลขานุการท่านหนึ่งนะครับ ถ้าข้อสงสัยนี้เราปรึกษาท่านได้ แต่อย่างน้อยเราก็ Exercise ตัวเราเองเสียระดับหนึ่งก่อน แล้วเราก็ไม่ต้องกังวลหรือคิดว่ามันจะผิดจะอะไร แล้วเดี๋ยวเราก็ทำเรื่องเสนอไปขอคำแนะนำ หรือว่าจะเชิญท่านมาที่คณะกรรมการก็ได้ ให้ความเห็นเป็นการส่วนตัวเพื่อปรึกษา ผมถามให้ได้ครับ ผมสนิทกันมากครับ

ประธาน : ลองดูสิว่าจะใช้ Wording อะไร อาจารย์มี ๒ บรรทัดว่าอย่างไรคะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : ๒ บรรทัดที่ว่าคือ การสถาปนาฐานันดรศักดิ์ และพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่บุคคลใด ย่อมเป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์โดยเฉพาะ อีกอันหนึ่งน่าจะอยู่ในเครื่องหมายวงเล็บหรือปล่าวนะครับว่าเป็นข้อเสนอ และอีกย่อหน้าหนึ่ง ไม่รู้จะใช้คำว่าอะไร ถ้าเราใช้คำว่าตามปกติ ยิ่งไปกันใหญ่เลย เพราะตามปกติพระราชทานในกรณีไหน ใส่ก็ไม่รู้จะใส่อย่างไร เขาเป็นว่า เราเอา Heading ตรงนี้ไว้ว่าจะใส่ Keyword ก็คือว่า ควรจะต้องพูดถึงว่า มักเป็นกรณีผู้ทำประโยชน์ให้แก่แผ่นดิน หรือปูนบำเหน็จนี้ะครับ และตามพระราชอัธยาศัย ที่นี้เราจะได้มีประเด็นไปหรือเป็นตัวร่างไว้ก่อน เป็นข้อเสนอชัดเจนได้ เป็นข้อเสนอว่าให้พิจารณาประเด็นนี้ว่า ควรจะต้องคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้หรือปล่าวนะครับ จริง ๆ แล้วเราใส่คำว่าคำนึงถึงก็อันตรายอีก ไม่รู้จะใช้คำว่าอะไรนะครับ ตอนนี้ก็ยังไม่กล้าหาคำที่เหมาะสมไม่ได้ครับ

ประธาน : ตกกลางจะเป็นว่า การสถาปนาฐานันดรศักดิ์ บรรทัดที่ ๔ ใช้ใหม่คะ การสถาปนาฐานันดรศักดิ์และการมอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่บุคคลใด ย่อมเป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์โดยเฉพาะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์ : และอีกย่อหน้าหนึ่งวงเล็บว่าเป็นข้อเสนอว่าควรคำนึงถึงประเด็นต่อไปนี้ ๑. ก็คือ เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย ๒. เป็นกรณีผู้ทำคุณประโยชน์ หรือปูนบำเหน็จ ผู้ทำคุณประโยชน์ให้แก่แผ่นดิน หรือเป็นการปูนบำเหน็จความชอบนะครับ

นายปัญญา ประเสริฐศรี : ผมจำได้ว่า มันจะมีระเบียบว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ซึ่งอันนี้เป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี และมันก็จะกำหนดไว้ว่า คนที่จะมีคุณสมบัติที่จะได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ในแต่ละตระกูลมีอย่างไรบ้างนะครับ อันนั้นกระมังครับที่จะเป็นเหตุผลในเรื่องว่า คนที่ควรจะได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ แต่เรื่อง

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

สุริยรัตน์ ๘/๔

ฐานันดรศักดิ์นี้เข้าใจว่า คงจะเป็นไปตามพระราชอัธยาศัยของพระองค์ท่าน หรือเป็นไปตาม
กฎมณเฑียรบาลที่มีอยู่

ประธาน : เป็นพระราชอำนาจโดยเฉพาะ ไม่ว่าจะปฏิบัติตามพระราชอัธยาศัย จะมีบางส่วนที่บางตระกูลจะมี แต่บางส่วนก็จะเป็นพระราชอำนาจตามพระราชอัธยาศัย เพราะถ้าเราเขียนตรงนี้ก็กว้างไป เราก็เอาเพียงแค่นี้ โดยเฉพาะอย่างนี้ และก็อาจจะไปดู เดี่ยวอาจจะให้ทางสำนักราชเลขาธิการอาจจะเพิ่มเติมมา ที่นี้อาจจะมอบคุณประโชภณ์ไปสอบถามส่วนตัวกับทางรองราชเลขาธิการ แต่ในขณะที่เดียวกันมอบคุณปัทมารวบรวมประเด็น หรือกับคุณหญิงกุลทรัพย์ เพราะ ๑. คุณหญิงท่านเป็นอธิบดีกรมศิลปากรมาก่อน ๒. ท่านเคยอยู่หอสมุดแห่งชาติ ๓. ท่านจะทำเรื่องเกี่ยวกับพระราชวงศ์ทั้งหมดเลย

นายประโชภณ์ สภาวสุ : คุณหญิงน่าจะสุดท้ายได้ นะครับ ถ้าเรามีรายละเอียดตรงนี้ เพราะเราก็จะต้องผ่านบอร์ดใหญ่ของเราอยู่ดี ก็คงจะพอแล้ว

ประธาน : เพื่อให้มันมี Wording ไป ถ้าเป็นไปได้เพื่อความรวดเร็ว ดิฉันคิดว่าถ้าอะไรที่เกี่ยวกับหมวดนี้ อาจจะรบกวนหารือกับคุณหญิงคุณนิดหนึ่งดีไหมคะ คุณปัทมาไปด้วย แล้วลองหารือกับคุณหญิงคุณ เพียงแต่บอกเจตนารมณ์ของเราว่า เพราะเราเป็นรุ่นแรก เราเองอยากจะมีเจตนารมณ์ที่ให้ครอบครัวเล็กน้ยก็ได้ นะคะ ดิฉันมีนัดไว้ ขอประทานโทษ มอบให้ท่านรองนะคะ พอดีมีนัดประชุมไว้ป้าย ๑๕.๓๐ นาฬิกา ที่กระทรวงค่ะ

วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรรณปัญญาอนันต์ ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม)

ประธาน : ผมไม่ทราบที่เราตกลงกันว่าประชุมกันถึงกี่โมงครับ ตกลงว่าประชุมถึง ๑๖.๓๐ นาฬิกา โอ.เค. ครับ ถ้าอย่างนั้นเราประชุมถึง ๑๖.๓๐ นาฬิกา ถ้าถึงเวลา ๑๖.๓๐ นาฬิกา เราตัดแล้วก็ไปครั้งต่อ ๆ ไป เพราะฉะนั้นตรงนี้ผมขออนุญาตไปที่มาตรา ๑๒ นะครับ เชิญครับ

นายพนรัตน์ วิจิตรพันธุ์ : มาตรา ๑๒ พระกษัตริย์ทรงเลือกและทรงแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานองคมนตรีคนหนึ่งและองคมนตรีอื่นอีกไม่เกินสิบแปดคนประกอบเป็นคณะองคมนตรี

คณะองคมนตรีมีหน้าที่ถวายความเห็นต่อพระกษัตริย์ในพระราชกรณียกิจทั้งปวงที่พระมหากษัตริย์ทรงปรึกษา และมีหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญนี้

เจตนารมณ์ พระมหากษัตริย์ทรงมีพระราชอำนาจในการแต่งตั้งและถอดถอนองคมนตรี คณะองคมนตรี เป็นคณะที่ปรึกษาขององค์พระมหากษัตริย์ คือทำหน้าที่เป็นคณะที่ปรึกษาในเรื่องเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจทั้งปวง คณะองคมนตรีตามมาตรานี้มีได้รวมกันไม่เกิน ๑๙ คน กล่าวคือ ประกอบด้วยประธานองคมนตรีคนหนึ่ง และองคมนตรีอื่นอีกไม่เกิน ๑๘ คน หน้าที่อื่นตามรัฐธรรมนูญ คือหน้าที่ตามมาตรา ๑๙ เรื่องเสนอชื่อผู้ที่สมควรเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ และมาตรา ๒๓ คือเสนอพระนามผู้สืบราชสันตติวงศ์ตามกฎหมายที่เรียกว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พุทธศักราช ๒๔๖๗ ต่อรัฐสภาเพื่อขอความเห็นชอบ คงเดิมตามปี ๒๕๔๐ โดยไม่มีการแก้ไขครับ

ประธาน : มีความเห็นอะไรใหม่ครับ เชิญท่านประโกชน์ครับ

นายประโกชน์ สภาวสุ : ในรายละเอียดของจำนวนองคมนตรีว่ามีทั้งหมดกี่ท่าน แยกเป็นกี่ท่าน ประธาน ๑ ท่าน องคมนตรีกี่ท่านนะครับ ลงไปในรายละเอียด ผมว่าไม่น่าจะจำเป็นที่จะพูดถึงเจตนารมณ์ คือมันลงในรายละเอียดมากไปครับ

ประธาน : ผมก็เห็นด้วยครับ ว่าให้ตัดตรงนี้ออกเพราะอยู่ในตัวบทอยู่แล้วครับ

นายประโกชน์ สภาวสุ : ครับ ขอบคุณครับ

ประธาน : ต่อครับ ท่านประโกชน์มีเพิ่มเติมไหมครับ

นายประโกชน์ สภาวสุ : ไม่มีอะไรแล้วครับ

วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประธาน : ผมหารือครับว่า เข้าใจว่าย่อหน้าแรกคงพอใช้ได้ มีพิมพ์ข้อความตกอะไรไปบ้าง แต่เขาอ่านข้อความครบแล้ว คำว่า องคมนตรี พิมพ์ผิดคงเห็นแล้วนะครับ ที่นี้ย่อหน้าที่ ๒ ครับ ผมขออนุญาตหารือว่าเราต้องอธิบายไว้หรือเปล่าครับว่า ไปโยงที่มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๓ แล้วก็มาตรา ๒๓ ก็จะมีอ้างอิงไปถึงกฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พุทธศักราช ๒๔๖๗ จำเป็นต้องกล่าวถึงหรือไม่ครับ คือถ้าตามความเห็นผมนี้ผมเห็นว่า ไม่จำเป็นครับ

นายปัญญา ประเสริฐศรี : ถ้าหากว่าจะเขียนต้องเอามาให้ครบเลยนะครับ ต้องครบจริง ๆ นะครับ ตกไม่ได้

ประธาน : ถ้าเขียนแต่เพียงว่า พระมหากษัตริย์ทรงมีพระราชอำนาจในการแต่งตั้งและถอดถอนองคมนตรี คณะองคมนตรีเป็นคณะที่ปรึกษาของพระมหากษัตริย์ ไม่มีคำว่าองค์ คือทำหน้าที่เป็นคณะที่ปรึกษาในเรื่องเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจทั้งปวงแล้วก็จบแค่นี้ครับ แค่นี้จะพอไหมครับ

นางสาวปัทมา สุปกำปัง : ขออนุญาตค่ะ ถ้าจะปรับเป็น เพื่อ น่าจะ โอ.เค. กว่าไหมคะ เพื่อทำหน้าที่เป็นคณะที่ปรึกษา เพราะว่า ถ้าคือทำหน้าที่ มันดูแปลก ๆ

ประธาน : ได้ไซ้ไหมครับ เปลี่ยน คือ เป็น เพื่อทำหน้าที่เป็นคณะที่ปรึกษานะครับ ตรงนี้เท่ากับว่าเราพูดถึงในแง่ที่เป็นคณะบุคคล ก็คือคณะองคมนตรี พอได้ไหมครับ เป็นคณะที่ปรึกษาในเรื่องเกี่ยวกับ ลองเปลี่ยน คือ เป็น เพื่อ เพื่อทำหน้าที่เป็นคณะที่ปรึกษาในเรื่องเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจทั้งปวง แค่นี้พอไหมครับ ได้ไหมครับ เชิญท่านประโชชน์ครับ

นายประโชชน์ สภาวสุ : ขอบคุณท่านประธานครับ ผมว่ามองดูแล้วนี่ การเขียนเจตนารมณ์ในมาตรานี้จริง ๆ แล้วเขียนไปเขียนมาจะสู้ตัวมาตราไม่ได้เลยนะครับ คือมันดูเหมือนกับว่าไม่ได้ถอดเจตนารมณ์มา เหมือนกับอธิบายมาตราแล้วก็พักไว้ครับ คือมันไม่ได้หมายถึงว่า แล้วทำไมต้องมีมาตรานี้ คือหมายความว่า คือมันไม่ใช่เจตนารมณ์ ผมว่ามันคือการล้อคำพูดมาวางไว้เท่านั้นเอง อย่างถ้าบอกว่ามีหน้าที่อะไร ก็มีอยู่แล้วในวรรคสอง มาตรา ๑๒ ครับ ก็เขียนอยู่แล้ว มีหน้าที่ แล้วจะต้องเขียนเจตนารมณ์อย่างนี้ทำไม เหมือนเหตุที่เราต้องใส่เสื้อสูท สีเข้มเข้ามาประชุมเมื่อมีทางการ แล้วเราก็บอกว่าสีเข้มนี้คือสีน้ำเงิน สีน้ำเงินเข้ม สีเทาเข้มอะไรอย่างนี้ เจตน์ แล้วทำไมล่ะ ทำไมถึงต้องเป็นสูทสีเข้มเพราะอะไรมันถึงดูเป็นทางการล่ะ ทำไมไม่ใช่ Blazer เวลามาเป็นทางการ เพราะ Blazer มันดูแล้วมัน Casual ใหม มันไม่ใช่ Uniform นี่มันไม่ใช่เจตนารมณ์มันเป็นการเขียนมาล้อ ๆ แล้วก็มาพักไว้เท่านั้นครับ

วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

ประธาน : ถ้าคิดว่าเราเต็มอะไรได้แล้ว แล้วก็ตรงเต็มได้ ที่นี้ผมไม่รู้ว่่าที่ศึกษา มาจริง ๆ แล้วมีอะไรคิดไว้ในใจที่ล่งเลว่าจะเต็ม ไม่เต็มอย่างไรหรือเปล่า เชิญครับ

นายนพรัตน์ วิจิตรพันธุ์ : ขอชี้แจงนะครับ ตั้งแต่มาตรานี้เป็นต้นไปก็คือดูมาจาก หนังสือจากที่ได้เรียนไปครับ อาจารย์วิษณุด้วยครับ ก็คือเทียบหลายอาจารย์และหลายหนังสือ ครับ ก็เลยหลังจากนี้เป็นต้นไปส่วนใหญ่จะเป็นอธิบายความหมายในมาตรานั้นทั้งนั้นเลยครับ ผมก็เข้าใจนะครับว่ามันไม่ใช่เจตนารมณ์ แต่จะให้เขียนเองก็ยุ่งกังวลอยู่ครับ เพราะเป็นหมวด ที่อันตรายมากไปหน่อยครับ ขอขอบคุณครับ

นางสาวปัทมา สุปก่าบั้ง : มาตรานี้ไม่แน่ใจว่าจะเป็นพระราชอำนาจของ พระมหากษัตริย์ โดยเฉพาะเหมือนกับมาตรา ๑๑ ด้วยหรือเปล่านั้น เพราะว่าถ้าเกิดว่าข้างบน เราใช้ว่าเป็น พระราชอำนาจ โดยเฉพาะของพระองค์ท่านนะค่ะ มาตรานี้มันจะเป็นประเด็น ด้วยไหม

ประธาน : ผมขอหารือใช้ไหมครับ เพราะจริง ๆ ใช้ใช้ไหมครับ ถ้าใช่เดี๋ยวนั้น เป็น พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ โดยเฉพาะนะครับ เติมเข้าไปตอนท้ายใช้ไหมครับ และเป็น พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์

นางสาวปัทมา สุปก่าบั้ง : ให้ต้นประโยคนะคะ ต้นประโยคบอกว่า ทรงมีพระ ราชอำนาจอยู่แล้วค่ะ ก็ โดยเฉพาะ จะต้องใส่ตรงนั้นได้

ประธาน : พระมหากษัตริย์ทรงมีพระราชอำนาจ ทำไมเราไม่เติมตอนท้ายว่า และเป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์โดยเฉพาะ เพราะมันเหมือนกับอีก ๒ Concept ต้อง ไปรวมกันเป็นคำขยายหรือเปล่าครับ คือประโยคยาว ๆ ปึบก็จะงงหรือเปล่านั้นไม่ทราบ ไม่ทราบว่า ถ้าเราจะเขียนเติมข้างหลังแทนว่า และเป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์โดยเฉพาะ จะดีกว่า หรือจะสู้ไปเขียนให้กระชับไปรวมกันข้างหน้าไม่ได้ ขออนุญาตหารือไปด้วยนะครับ ถ้าเติมไปจะดีขึ้นใช้ไหมครับ เห็นด้วยใช้ไหมครับว่าเติมแล้วดีขึ้น จะตอบคำถามหรือยังครับว่า ทำไมต้องมีมาตรา ๑๒ ผมเข้าใจว่ามาตรานี้ศาลรัฐธรรมนูญคงไม่รับวินิจฉัย เป็นพระราชอำนาจ ของพระมหากษัตริย์ แต่ถ้าเขียนอย่างนี้ศาลรัฐธรรมนูญก็จะเข้าใจแล้ว ถ้าท่านไม่เข้าใจ พออ่าน แล้วเป็นพระราชอำนาจโดยเฉพาะของกษัตริย์นี่นะครับก็จะไม่มายุ่งอะไรกับมาตรานี้ แล้วก็คนที่ จะยื่นฎีกา คนที่จะอะไรถ้าอ่านให้ดี เป็นพระราชอำนาจของมหากษัตริย์โดยเฉพาะ เพราะฉะนั้นไป อาจจะมีกระคายเคืองเบื่งพระยุคลบาท แต่ว่าเราเขียนไม่ได้ แต่เขียนโดยนัยว่าเป็นพระราชอำนาจ โดยเฉพาะของพระมหากษัตริย์ เอาอย่างนั้นนะครับ เพราะฉะนั้นผมขออนุญาตเสนอเลยนะครับ

วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

จะได้ผ่านมาตรานี้เพราะเต็มข้างท้ายแล้วนะครับ เต็มข้างท้ายคงยังได้รับความครบอยู่นะครับ และเป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์โดยเฉพาะ ต่อไปมาตรา ๑๓ นะครับ เชิญครับ

นายมนตรี วิจิตรพันธุ์ : มาตรา ๑๓ การเลือกและแต่งตั้งองคมนตรีหรือการให้องคมนตรีพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย

ให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานองคมนตรี หรือให้ประธานองคมนตรีพ้นจากตำแหน่ง

ให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งองคมนตรีอื่นหรือให้องคมนตรีอื่นพ้นจากตำแหน่ง

เจตนารมณ์ พระราชอำนาจในการแต่งตั้งและถอดถอนองคมนตรีเป็นไปตามพระราชอัธยาศัย ซึ่งหมายความว่าพระองค์จะทรงมีพระราชวินิจฉัยเป็นประการก็ได้ไม่ขึ้นต่อคำแนะนำของบุคคลใด ๆ แต่การแต่งตั้งหรือการให้องคมนตรีพ้นจากตำแหน่งจำเป็นต้องมีผู้รับสนองพระบรมราชโองการ ส่วนวรรคสอง วรรคสาม เป็นคำอธิบายความขอไม่กล่าวถึงแล้วกันนะครับ

ประธาน : วรรคสองเสนอให้ตัดออกใช่ไหมครับ

นายมนตรี วิจิตรพันธุ์ : ก็เป็นอธิบายตัวบทเลยนะครับ

ประธาน : มันต้องอธิบายหรือเปล่าครับ ถ้าอธิบายตัวบทก็ไม่ต้องใช้ไหมครับ มันต้องตอบคำถามมากกว่าเขียนไว้ทำไม โอ.เค. อันนี้ตัดออกไปนะครับ ผมเข้าใจว่าข้อความในย่อหน้าแรกต้องเป็นว่า ประโยคสุดท้ายนะครับ การแต่งตั้งหรือการให้องคมนตรีพ้นจากตำแหน่งจำเป็นต้องมีผู้รับสนองพระบรมราชโองการ พอตีเขียนคำผิด จำเป็นต้องมีผู้รับสนองพระบรมราชโองการ แต่ทำไมจะเขียนไว้แบบนี้ ๔ บรรทัดนี้มันตรงหรือเปล่าครับ มันใช่หรือเปล่า ขออนุญาต ขอความเห็นหน่อยนะครับ คือไม่รู้เราต้องเขียนหรือเปล่านั้นคำว่า องคมนตรี ในมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง คลุมหมด ไม่ว่าองคมนตรีหรือประธานองคมนตรี เหมือนกับรัฐมนตรีนี่ก็คลุมหมด ไม่ว่าคนที่ป็นรองนายกหรือว่านายกรัฐมนตรีนี่ทุกคนก็เป็นรัฐมนตรีหมด แล้วก็เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย ถ้าไม่มี มาตรา ๑๒ เมื่อสักครู่ที่เราเติมไปแล้วว่าเป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ โดยเฉพาะ เพราะฉะนั้นดูเหมือนว่ามาตรา ๑๓ ซึ่งต่อจากมาตรา ๑๒ คงไม่ต้องพูดซ้ำอีกว่าเป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์โดยเฉพาะ และคำสำคัญในมาตรา ๑๓ เป็นเรื่องที่ว่า การแต่งตั้งหรือให้พ้นจากตำแหน่งองคมนตรีนั้น ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัยครับ ขออนุญาตขอความเห็นของท่านใสม่สุดาครับ

วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

นางโสมสุดา ลีชะวณิช : เรียนถามที่ประชุมค่ะว่า และพระราชอำนาจในการแต่งตั้งและถอดถอนองคมนตรีเป็นไปตามพระราชอัธยาศัย แค่นี้คะ เสนอว่าแค่นี้จะพอหรือไม่ เพราะว่าไม่ต้องไปอธิบายว่าซึ่งหมายความว่า พระองค์จะทรงมีพระราชวินิจฉัยประการใดไม่ได้ ขึ้นต่อคำแนะนำของบุคคลใด ๆ ซึ่งก็รู้สึกมันจะเย็นเยือกหรือเปล่าไม่ทราบนะคะ แต่การแต่งตั้งหรือการให้องคมนตรีพ้นจากตำแหน่งจำเป็นต้องมีผู้รับสนองพระบรมราชโองการ ซึ่งมันค่อนข้างชัดเจนในจุดที่เขียนนี้นะคะ มันอยู่ในวรรคสองในมาตรา ๑๓ อยู่แล้ว ก็บอกว่าจะต้องมีรัฐสภา ประธานรัฐสภาต้องลงนามรับรองอะไรอย่างนี้ แล้วก็ในหน้าถัดไปก็ให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ซึ่งถ้าไม่อย่างนั้นเราต้องเขียนแจ่มทั้ง ๓ วรรคเลยคะอาจารย์ ไช้ไหมคะ มีสภารับแล้วก็มีประธานองคมนตรีรับอีก อย่างนั้นหรือเปล่าคะ

ประธาน : ตกลงว่าเสนอเขียนสั้น ๆ ประโยคเดียวไช้ไหมครับว่า ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย เชิญท่านประโฆษณ์ครับ

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

สุรียรัตน์ ๑๐/๑

นายประโกศล สภาวสุ : คืออย่างนั้นครับ ๒ - ๓ มาตราหลัง ๆ ผมเปรียบเทียบกับบุคคลสร้างทีมงานขึ้นมาให้ตนเองทำงานได้มีประสิทธิภาพสูงสุดก็คือทีมงานขึ้นมาใช้ใหม่ครับ ที่นี้เจตนารมณ์ของคนที่ตั้งขึ้นมาคือเพื่อที่จะให้คนที่เขียนรัฐธรรมนูญต้องการให้บุคคลนี้ทำงานและมีประสิทธิภาพสูงสุดจึงได้ให้ไว้ แต่เวลานี้เจตนารมณ์แต่ละอันที่เขียนมา เขียนเพื่ออธิบายว่ามันเป็นอย่างนี้ ๆ ซึ่งมันไม่ใช่เจตนารมณ์ แต่ก็ถามว่าจะเขียนอย่างไรผมก็เขียนไม่ออกเหมือนกัน ผมก็อย่างไรก็เขียนไม่ออกว่าจะเขียนอะไร นอกจากอธิบายไปตามอย่างนี้ จริง ๆ ก็ไม่ได้ต่างอะไรกับมาตราเลย ไม่ได้มีอะไรที่จะทำให้เป็นวิสัยทัศน์ที่ไหลออกไปนอกเหนือจากมาตราเลย คือบริหารราชการแผ่นดินมีประสิทธิภาพลักษณะอย่างนี้จึงจะต้องมีองคมนตรี จึงจะต้องทำโน่นทำนี่ จึงจะต้องมีจำนวนเท่านั้นเท่านั้น ไม่มากกว่านี้แล้วก็ไม่น้อยกว่านี้ เป็นสัดส่วนขนาดนี้ เจตนาก็เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุดมากกว่า จริง ๆ แล้วแต่ก็ไม่มีใครกล้าเขียนลักษณะนี้ครับ

ประธาน : คือเรารู้อยู่แล้วใช้ใหม่ครับว่าองคมนตรีมีหลายสาย แล้วก็ทุกสายเลย อย่างเช่นสายกฎหมายก็มีหลายท่านที่ได้รับแต่งตั้ง แล้วก็เป็นที่เกียรติสูงสุดในชีวิต ผมเคยอ่านทุกคนภูมิใจมาก ให้ไปตายก็ยอมอาจารย์สัญญาบอก ในหลวงสั่งให้ไปตายก็ยอม ในหลวงสั่งให้ท่านไปเป็นนายกรัฐมนตรีทางทีวี เสร็จแล้วก็ผู้รับสนองเป็นรองประธาน ซึ่งทำหน้าที่รักษาการในตำแหน่งประธานรัฐสภา เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการอะไรต่าง ๆ อาจารย์สัญญาถึงขนาดบอกว่าสั่งให้ไปตายก็ยอม แล้วถามถ้าคณะปฏิวัติแล้วไปทาบตามอาจารย์สัญญา อาจารย์สัญญาปฏิเสธทันทีเลย แต่อันนี้ไม่ใช่ ในหลวงท่านรับสั่ง ถ้าสั่งให้ไปตายก็ยอม พอหมวดนี้ไม่รู้จะเขียนอย่างไรครับ ถ้าหมวดอื่นอย่างหมวด ๑ ที่เราพิจารณากันไปแล้ว เราก็พยายามเขียนกันตั้งหลายส่วนใช้ใหม่ครับ พอถึงหมวดนี้ก็ไม่ได้แล้ว เขาเห็นว่าเราเข้าใจว่าหมวดอื่นเราจะทำหน้าที่ให้ดีกว่านี้ได้ใหม่ครับ คือหมวดนี้ก็ไม่ได้จะเขียนอย่างไรเหมือนกันครับ เราก็ทำเป็นชื่อบื้อไปครับที่เราอธิบายไปให้มันจบหมวดนี้ไปได้ใหม่ครับ เพราะไม่อย่างนั้นจะต้องอ้างรัฐธรรมนูญฉบับ ปี ๒๕๔๐ แล้วก็ตามนิติโบราณราชประเพณี ไม่รู้จะใช้คำว่าอะไร มันมีคำอยู่หลายคำ เราไม่ใช่คำนี้ เราใช้คำว่าอะไรไม่รู้ แต่ว่าผมเคยเจออาจารย์ทางคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เขาใช้คำว่า นิติโบราณราชประเพณี อะไรด้วย อาจารย์บวรศักดิ์หรือใคร ผมจำไม่ได้ว่าใคร เอาคำที่เหมาะสมแล้วก็ใส่ลงไป แต่ไม่รู้ว่าจะจำเป็นต้องอ้างเฉพาะรัฐธรรมนูญ

วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

ปี ๒๕๔๐ หรือควรต้องอ้างเพื่อความขึ้นไปถึงอันอื่นด้วยหรือเปล่า ย้อนขึ้นไปได้ถึง ปี ๒๔๗๕ หรือ
เปล่าผมไม่รู้ ลองไปค้นดูใหม่ครับ หมวดนี้เขียนอย่างนี้มาตั้งแต่เมื่อไร ไม่รู้ว่าได้ดูตัวบท ปี ๒๔๗๕
หรือฉบับอื่นใหม่ครับ ขอบพระคุณนะครับท่านประโชชน์ ไม่ทราบที่เราลองค้นดูหรือเปล่าครับ

นายนพรัตน์ วิจิตรพันธุ์ : ได้ลองเปิดดูแล้วครับ ส่วนใหญ่จะเป็นแบบนี้ครับ
อาจจะปรับถ้อยคำบ้างเป็นคำบางคำครับ

ประธาน : ถึงปี ๒๔๗๕ ใหม่ครับ

นายนพรัตน์ วิจิตรพันธุ์ : ถึงครับ

ประธาน : ถึงปี ๒๔๗๕ ก็ต้องทำว่าเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ แล้วก็
หลักการเดียวกันนี้ตั้งแต่รัฐธรรมนูญฉบับแรกหรือว่าฉบับ ปี ๒๔๗๕ ก็ว่าไป เข้าใจว่าคงไม่ใช่
รัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว วันที่ ๒๔ มิถุนายน แน่ เท่าที่เคยอ่านประวัติศาสตร์อยู่ วันที่ ๒๔
มิถุนายน หรือคำประกาศของคณะราษฎรบางที่ไม่ถนัดน้ำใจเลยกับสถาบันพระมหากษัตริย์ อัน
นี้พูดตามตรงนะครับ แต่ว่าของแท้ที่ออกมาคือฉบับถาวร วันที่ ๑๐ ธันวาคม อันนั้นเข้าใจว่า
มีถ้อยคำที่มีความเหมาะสมแล้วก็ในหลวงรัชกาลที่ ๗ ท่านพระราชทานรัฐธรรมนูญ ฉบับถาวร
ทีนี้ถ้าสอดคล้องแม้ Wording มันเป็นไปตามภาษาแต่ละยุคสมัย แต่ว่าความเห็นผม ผมคิดว่าเรา
อ้างไปถึงรัฐธรรมนูญ ฉบับถาวร ปี ๒๔๗๕ ได้ ได้ใหม่ครับ หมวดนี้ในหลาย ๆ อันมันเป็นอย่างนี้
มาตั้งนานแล้ว และจริง ๆ มันต้องอ้างไปนิติโบราณราชประเพณีอะไรด้วย มันก็เป็นอย่างนี้มาอยู่
ก่อนที่จะมีรัฐธรรมนูญด้วยซ้ำนะครับ ไม่รู้ว่าอ้างลงไปสำหรับหมวดนี้ทั้งหมดอ้างไปอย่างนี้จะได้
หรือเปล่าครับ เกือบจะทุกมาตราเลยถ้าใส่ได้ใส่ลงไป ถ้าใส่ไม่ได้จริง ๆ ก็ไม่ต้องใส่ มาตรา ๘ ก็ไม่รู้
เริ่มเขียนอย่างนี้มันต้องควรย้อนไป มาตรา ๘ ผมก็ไม่ทราบเป็นอย่างนี้ตั้งแต่ปีไหนก็ไม่รู้ เชิญครับ

นายปัญญา ประเสริฐศรี : ท่านประธานครับ ถ้าจะเขียนอย่างที่ท่านประธานว่า
เราเขียนไว้ต้นหมวดได้ใหม่ ก่อนที่จะขึ้นมาตรานี้ ในหมวดที่เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์มันเป็นเรื่อง
ที่มีรัฐธรรมนูญตั้งแต่ในอดีตที่ผ่านมา

ประธาน : ที่ผมเสนอนี้เสนอให้มันอยู่ในหมายเหตุ คือพูดซ้ำก็ไม่ใช่ไร เพราะว่า
ดูลำบากเหมือนกันว่าไปขึ้นต้นหมวด ทีนี้ Format ของเราเราวาง Format อย่างนี้แล้วก็พูดซ้ำ
พอจะได้หรือไม่ เพราะว่ามีตั้งแต่มาตรา ๘ ไปจนถึง ไม่รู้จบที่มาตราอะไร เยอะใช่ไหมครับ

นายปัญญา ประเสริฐศรี : คืออย่างนี้มันจะทุกมาตราเลยที่จะต้องซ้ำ ๆ อยู่
อย่างนั้น

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

สุริย์รัตน์ ๑๐/๓

ประธาน : จะได้ตอบคนที่ดูเจาะเป็นมาตราครับ และเดี๋ยวผมก็เกรงอยู่อย่างหนึ่ง เขียนไว้ต้นหมวดแล้วเขาบอกไม่เห็นเขียนไม่เห็นอะไร แต่ถ้าเขียนเจาะไว้ในแต่ละมาตรา และซ้ำ ตั้งแต่มาตรา ๘ ถึงมาตรา ๒๕ แต่ว่าเมื่อเขาอ่านมาตราใดหรือ Xerox เฉพาะมาตรานั้น บางที ไปเจออีกแบบนะครับ Xerox พอ Xerox บ้างเลยไม่เห็นเลยว่ามันเป็นอย่างไร แล้วเลยไปเขียนห้อยไว้เฉย ๆ ว่า คงเดิมตามรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ แล้วก็จบไปเลย ถ้าเป็นไปได้พอไหวไหมครับ ผมขอถามความเห็นนะครับ เป็นข้อเสนอว่ามี ๒ แบบ จะเลือกแบบไหนดี เขียนไว้ต้นหมวดหรือว่าเขียนกำกับไว้ทุกมาตราตั้งแต่มาตรา ๘ ถึงมาตรา ๒๕ ถ้าเขียนได้ ถ้าเขียนไม่ได้ก็ตัดออกเฉพาะบางมาตราที่มันเฉพาะลงไป เหมือนกับเรื่อง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ เขาเขียนบ้างไม่เขียนบ้าง อย่างนี้เลยไม่รู้ว่าจะบางมาตราเมื่อเราพิจารณาไปบางอย่างอาจจะเขียนไม่ได้ก็ได้ อาจจะเป็นเรื่องใหม่ก็ได้ หรือวิธีการค้นแต่ละมาตราบ้างเถียงว่ามันสืบไม่ถึงวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๓๕ ไปทุกกรณี มันน่าจะไปทำงานน่าจะค้นด้วยว่ามันเริ่มพูดครั้งแรกเมื่อไร โดยดูใจความสำคัญ ไม่ได้ดู Wording Wording มันอาจจะไม่ตรงกันทุกตัวอักษรก็ได้ ไม่รู้พอเป็นไปไม่ได้ไหมครับ ที่นี้ผมหาหรืออยู่ว่า เอาแบบไหนนะครับ ผมก็พูดไปฝ่ายเดียว ผมไม่รู้ว่ามีข้อสังเกตอย่างอื่นอีกไหมครับ เชิญคุณปัทมาครับ

นางสาวปัทมา สุกกำปัง : ในส่วนของกรรมาที่จะระบุว่า สืบค้นไปแล้วพบบัญญัติเกี่ยวกับสารสำคัญของในมาตรานี้ ๆ จะสืบค้นไปตรงไหน คิดว่าน่าจะใส่ในมาตรานะคะ เพราะว่า มันอาจจะอ้างอิงมาไม่ได้มาด้วยกันทั้งหมด อย่างเช่น ไม่ได้มาจากรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๑๐ ทั้งหมดอะไรอย่างนี้ บางทีอาจจะฉบับหลัง ๆ แล้วค่ะ

ประธาน : คือการสืบค้นมันมีหนังสือในห้องสมุด แล้วก็หน้าแรกของ Web site สสร. ที่มีเปรียบเทียบรัฐธรรมนูญทุกฉบับอะไรอยู่ ไม่รู้เราดูหน้าแรกของ Web สสร. หรือเปล่าครับ มันมีเปรียบเทียบรัฐธรรมนูญทุกฉบับอยู่ เพราะว่าตรงนั้นพอ Copy เป็น File มากลัวจะค้นคำได้ไม่ยากมากนักหรือค้นไปที่หมวดนี้แล้วก็ดูจากใน Notebook ได้เลย แต่ถ้าไปห้องสมุดมันก็ต้องอีกแบบหนึ่ง ก็ทำได้ทั้ง ๒ แบบนะครับค้นอย่างไรก็ได้ ขอให้ได้คำตอบก็พอแล้ว จะค้นจากไหนก็ได้ ที่นี้ไม่ว่าจะมีใครในทีมที่ลงไปดูรัฐธรรมนูญไล่กันไปถึงปี ๒๕๓๕ บ้างหรือยังครับ เข้าใจว่าจะเป็น นพรัตน์หรือเปล่าครับ เชิญครับ

นาย นพรัตน์ วิจิตรพันธุ์ : มันมีหนังสือรวมเล่มอยู่ครับ มีรัฐธรรมนูญตั้งแต่ปี ๒๕๓๕ เลยแต่ยังไม่ได้ดูละเอียดทุกฉบับ แต่ก็คือจะย้อนกลับไปดูคร่าว ๆ ว่าปี ๒๕๓๕ มาตั้งแต่โบราณจริงหรือเปล่าอะไรอย่างนี้ แต่ตอนนี้ยังไม่ได้ดูละเอียดครับ

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

สุริยรัตน์ ๑๐/๔

ประธาน : ผมว่ายังมี ๒ ทางเลือก ผมก็ไม่แน่ใจว่า เขามีการเขียนอะไรกันในอดีต
อย่างไรบ้าง เขาเป็นว่าไปดูพิจารณาข้อสังเกตทั้ง ๒ อย่างนี้แล้วก็เสนอมาให้ดูครั้งต่อไปแล้วกันนะ
ครับ เพราะฉะนั้นในหมวดนี้ลองดูว่าในหมายเหตุ นอกจากกล่าวถึงรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ แล้วก็ดู
ว่าทำความเข้าใจไปถึงรัฐธรรมนูญฉบับแรกเลยหรือเปล่า ถ้าไปหยุดที่ฉบับไหนก็หยุดที่ฉบับนั้น แต่
ถ้ามันไปถึงฉบับแรกก็ทำความเข้าใจไปถึงฉบับ ๒๕๗๕ แล้วก็ในหมวดนี้ดูเหมือนว่าหลาย ๆ แห่ง ถ้า
สามารถเขียนเรื่องนิติโบราณราชประเพณีได้ ก็อยากให้เขียน แต่ถ้าบางอย่างมาตามันไม่
เกี่ยวข้อง ก็ไม่ต้องอ้างนิติโบราณราชประเพณี ไม่ทราบว่าจะอย่างนี้ได้ไหมครับ เพราะบางอย่างจะมี
คนบอกว่าทำไมหยุดอยู่แค่รัฐธรรมนูญ ทำไมไม่พูดถึงนิติโบราณราชประเพณีด้วยครับ พอได้ไหม
ครับ เขาไปดูได้ไหมประเด็นนี้ หรือจะใช้คำอื่นก็ได้อันนี้เป็นคำที่ผมแค่ทดลองเสนอ

สรุปแล้วมาตรา ๑๓ เหมือนกับเราจะแก้ไขในเชิงไปเขียนไว้ในหมายเหตุหรือ
ตอนต้นหมวดถ้าทำได้ ต่อไปมาตรา ๑๔ ครับ เชิญครับ

นางสาวกุลวณี นิติกุล : มาตรา ๑๔ ของคมนตรีต้องไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร สมาชิกวุฒิสภา กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการสิทธิ
มนุษยชนแห่งชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลปกครอง กรรมการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือน
ประจำ พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐหรือสมาชิก หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง
และต้องไม่แสดงการฝักใฝ่ในพรรคการเมืองใด ๆ เจตนารมณ์ พระองค์ทรงแต่งตั้งคมนตรีจาก
บุคคลผู้ทรงคุณวุฒิ และไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทางการเมืองตามพระราชอัธยาศัย ทั้งนี้ เนื่องจาก
ภายใต้รัฐธรรมนูญได้มีองค์การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐที่เป็นอิสระเกิดขึ้นมากมายหลายองค์กร
จึงมีความจำเป็นต้องกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามในการดำรงตำแหน่งองคมนตรี
เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ โดยไม่มีช่องว่างใด ๆ อันอาจนำไปสู่การตีความที่
กระทบกระเทือนต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง ขออนุญาตตัดไปจนถึง
ตั้งแต่ ดั่งนั้น ตัดจนถึงหมดย่อหน้าค่ะ

ประธาน : ตัดไปถึงความหมายของคำว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐอื่น เลยใช่ไหมครับ
ตัดหมดเลยใช่ไหมครับ

นางสาวกุลวณี นิติกุล : จบย่อหน้าหนึ่งค่ะ

ประธาน : โอ.เค. ย่อหน้าที่ ๒ เชิญ

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

สุรียรัตน์ ๑๐/๕

นางสาวกุลวณี นิติกุล : เจตนารมณ์เพื่อกำหนดลักษณะต้องห้ามขององค์มนตรี เพื่อให้องค์มนตรีวางตนเป็นกลางในทางการเมืองอย่างเคร่งครัด มาตรฐานี้ตามตัวอักษรห้ามเฉพาะ องค์มนตรี แต่เมื่อพิจารณาตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแล้ว ก็หมายถึงห้ามประธานขององค์มนตรี ด้วย เจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นหมายความว่ารวมถึงตุลาการคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ด้วย หมายเหตุคงเดิมตามรัฐธรรมนูญ

ประธาน : คำว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐอื่น ดูเหมือนว่ากรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ เขาพูดกันแล้วก็อาจารย์อัครวิทย์มีการพูดในกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ แต่เขาพูดกันอย่างนั้น เขายังไม่มีบันทึกมาว่าจะให้ใส่หรือไม่ใส่อย่างไร หรือไม่ก็มีคนฝากเอาไว้ว่าให้บันทึกไว้ใน เจตนารมณ์ใหม่ครับ รู้สึกผมจะนั่งอยู่ด้วย เจริญครับ

นายนพรัตน์ วิจิตรพันธุ์ : อันนี้เป็นเจตนารมณ์ของปี ๒๕๔๐ ด้วยครับ

ประธาน : หมายความว่าเขาเขียนเอาไว้ในเล่มสีแดงใหม่ครับ ขออนุญาต เมื่อสักครู่นี้ที่เขาเสนอให้ตัดออกเฉพาะข้อความใน ๕ บรรทัดสุดท้ายของย่อหน้าแรกเท่านั้น นอกนั้นไม่ได้ให้ตัดออก แต่ย่อหน้าที่ ๒ บอกว่าเจตนารมณ์เพื่อกำหนดลักษณะต้องห้ามของ องค์มนตรีซึ่งรวมถึงประธานขององค์มนตรีด้วย แล้วก็คำว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ ก็รวมถึงตุลาการ คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งการเมืองด้วย ใช้อันนี้คนเดียวหรือมีคนอื่นอีกเราก็ไม่รู้แน่ครับ รวม ศาลปกครอง รวมอะไรหรือเปล่า ไม่รู้รวมใคร

นางสาวปัทมา สุกกำปัง : ปกครองระบุเอาไว้แล้วค่ะ แต่ว่าตีความเฉพาะคำว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ ตอนท้ายของวรรค

ประธาน : เจตนารมณ์ใหญ่เราต้องอ่านข้อความในมาตรา ๑๔ มันมีอะไรขาด มีอะไรเกินอยู่หรือเปล่าครับ แล้วก็ข้อความอีก ข้อความนี้เราเอามาจากปี ๒๕๔๐ สำหรับ ๓ ย่อ หน้าสุดท้าย ที่นี้ย่อหน้าแรกเอามาจากไหนครับ

นายนพรัตน์ วิจิตรพันธุ์ : หนังสืออาจารย์วิชญ์ครับ

รองศาสตราจารย์อำไพ อินทรประเสริฐ : ขอเสนอเลยนะคะ คืออย่างนี้ มาตรา ๑๔ ถ้าเจตนารมณ์เราเอาให้สั้น ก็มาอยู่ที่หน้า ๗ เลย มาตรฐานี้กำหนดลักษณะต้องห้าม ของประธานขององค์มนตรีและองค์มนตรี เพื่อให้วางตนเป็นกลางในทางการเมืองอย่างเคร่งครัด พอแล้วค่ะ

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

สุรียรัตน์ ๑๐/๖

ประธาน : ที่นี้เรารู้มาอย่างไม่เป็นทางการ คือองคมนตรีรวมถึงประธาน
องคมนตรีด้วย ต้องเขียนใหม่ครับ รัฐมนตรี หมายถึง นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรีด้วย
องคมนตรีมันก็ต้องหมายถึงประธานองคมนตรีด้วย ที่นี้ถ้าเราไม่เขียนชาวบ้านไม่รู้จะครับ
แต่เรารู้ -----

วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

คือผู้ทรงคุณวุฒิคนที่เรียนมาระดับหนึ่งรู้ แต่ว่าชาวบ้านอาจจะไม่รู้ แต่ชาวบ้านก็มีอีกหลาย ๆ เรื่องที่ชาวบ้านไม่รู้เช่นกันนะครับ ไม่ใช่ว่าเขาทั้งหมด ที่นี้เอาอย่างไรดีครับ ต้องบอกใหม่ครับว่า รวมถึงประธานองคมนตรีด้วย ประธานองคมนตรีก็เป็นองคมนตรีคนหนึ่ง ไม่ต้องใส่ได้ใหม่ครับ เอาย่อหน้าเดียวเลย เป็นกลางอย่างเคร่งครัด โอ.เค. นะครับ ผ่านนะครับ อันอื่นตัดออกหมด เจ้าหน้าที่ของรัฐอื่น ลักษณะต้องห้าม ที่นี้คำว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ อะไรต่าง ๆ มันอยู่ในคำว่า เพื่อให้องคมนตรีวางตนเป็นกลางในทางการเมืองอย่างเคร่งครัด ในทางการเมือง ไม่รู้ว่าคลุมไหมครับ ผมสงสัยนิดเดียวครับ คำว่า ในทางการเมือง เมื่อที่เราเติมว่า ในทางการเมืองการปกครอง ไม่รู้ว่าถ้าใส่คำว่า ในทางการเมืองการปกครอง มันพอจะไปได้ไหมครับ วันนั้นที่มาจดในกรรมาธิการยกวางเมื่อไม่กี่วันที่ผ่านมาเขาอยากให้บันทึกว่า รวมถึงตุลาการแผนกคดีอาญา ตุลาการคดีอาญา เรียกว่าอย่างนี้หรือ

นางสาวปัทมา สุกกำปัง : อันนี้น่าจะเป็นคำเดิมของต่อนยกวางรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ ก่อนจะมาเป็นผู้พิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็นชื่อเดิมก่อนที่จะปรับ

ประธาน : ผู้พิพากษา เรียกว่าอะไรก็ไม่รู้ ผู้พิพากษาศาลฎีกา มันเป็นเรื่องของผู้พิพากษาศาลฎีกาซึ่งเป็นองค์คณะในศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง คือมันเป็นตำแหน่งเฉพาะของมัน ต้องใส่ตำแหน่งลงไป

รองศาสตราจารย์อำไพ อินทรประเสริฐ : ขอเสนอใหม่ค่ะ หน้า ๗ เมื่อสักครู่นี้ เสนอนะคะ ย่อหน้าที่ ๒ ของหน้า ๗ มาตรฐานกำหนดลักษณะต้องห้ามขององคมนตรีนะคะ เพื่อให้องคมนตรีวางตนปลอดจากงานประจำ ขอโทษนะ เพราะว่าไม่มีเรื่องข้าราชการใช้ใหม่คะ ปลอดจากงานประจำและวางตนเป็นกลางทางการเมืองอย่างเคร่งครัด มันมีเหตุผลอยู่ ๒ ประการ เพราะว่ามีการข้าราชการอยู่ด้วย พนักงานรัฐวิสาหกิจอยู่ด้วย คือปลอดจากงานประจำ ไม่ต้องการให้คนที่กินเงินเดือนประจำมาทำหน้าที่ตรงนี้ เพราะฉะนั้นปลอดจากงานประจำ เพราะฉะนั้นอาจจะพวก ผักไฟนี่ จะต้องวางตนเป็นกลางในทางการเมืองอย่างเคร่งครัด คือ ๒ มาตรฐานด้วยกันคะ

ประธาน : ครับ วิธีแรกที่ท่านอาจารย์อำไพเสนอก็คือว่า ให้พูดว่า ปลอดจากงานประจำนะครับ ที่นี้ผมขออนุญาตหรือครับว่า ถ้าเราพูดโดยใช้คำอีกคำหนึ่งลองดูเปรียบเทียบนะครับ เพื่อให้องคมนตรีวางตนเป็นกลางในทางการเมืองการปกครองอย่างเคร่งครัด แล้วก็พูดอีกคำหนึ่งว่า และจะต้องไม่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพราะมีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องการบริหารราชการแผ่นดิน มันจะได้หรือเปล่าครับ เพราะดูเหมือนว่าถ้าเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ว่าข้าราชการเมือง

วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

หรือว่าข้าราชการประจำ ไม่ได้เลย แล้วก็ตุลาการเป็นอะไรก็ได้เลย คำว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ มันคลุมไปได้หรือเปล่าครับ หรือใช้คำว่า การเมืองการปกครอง อย่างเดียว ดูเหมือนว่าเราไม่ยอมให้เห็นว่า พระมหากษัตริย์ไม่เกี่ยวกับการเมืองอย่างเดียว เมื่อกี้เราพูดถึงการเมืองการปกครอง ที่นี่เรื่องปลอดจากงานประจำควรจะเขียนอย่างไร เพราะว่าเราติดที่คำว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐในที่ควรจะ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐในทุกกรณีนะครับ คือเจ้าหน้าที่ของรัฐมันมี พบ. ที่เดียวไม่มีทั้งข้าราชการการเมืองก็ถือบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ในความหมายยุคใหม่มีความหมายอย่างกว้างและไม่รู้ว่าจะรวมถึงตุลาการด้วยหรือเปล่า แต่ว่า ในบทบัญญัติที่เขาเขียนไว้ชัดเจนนะครับ หรือใช้คำว่า ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ถ้าเห็นว่ามันจะ ขาดนี่นะครับ เพราะว่าดูเหมือนว่าในกรรมาธิการยกเว้นเขาพูดว่าเขาเป็นข้าราชการอยู่เป็น เจ้าหน้าที่อยู่ก็คลุมถึงแล้วก็ เป็นองคมนตรีไม่ได้ ถ้ายังดำรงตำแหน่งนั้นอยู่ นอกจากจะพ้นตำแหน่ง นั้นไปแล้ว ถึงจะได้รับโปรดเกล้าตามพระราชอัธยาศัยให้ดำรงตำแหน่งให้ เป็นองคมนตรีนะครับ มัน เป็นพระบรมราชโองการครับ ปลอดจากงานประจำ โอ.เค. ครับ ก็ใส่ลงไปก่อนได้ไหมครับ ที่นี้ เพื่อให้องคมนตรีวางตนเป็นกลางในทางการเมืองการปกครองอย่างเคร่งครัด ที่นี้จะเติม คำว่า ปลอดจากงานประจำ ไว้ข้างหน้าหรือข้างหลังคำว่า เพื่อ ดีครับ ข้างหน้านะครับ ใส่ว่าเป็น ๒ อย่าง เพื่อต้องห้ามนะครับ มาตราที่กำหนดลักษณะต้องห้ามขององคมนตรี ซึ่งต้องปลอดจาก งานประจำได้ไหมครับ ลองเขียนอย่างนี้ไว้ก่อน ซึ่งต้องปลอดจากงานประจำนะครับ และ องคมนตรีต้อง ไม่รู้เอาคำว่า เพื่อ ออกได้ไหมครับ และองคมนตรีต้องวางตนเป็นกลางในทาง การเมืองการปกครองอย่างเคร่งครัด ได้ไหมครับ โอ.เค. นะครับ ผมเข้าใจว่ามันถึงเวลาที่เราต้อง หยุด องค์ประชุมไม่ครบเดี๋ยวมีคนท้วงเรื่ององค์ประชุม บังเอิญมีเลขาที่ประชุมท้วงแล้วครับ และหมดเวลาแล้ว

มีเรื่องหรือครับ คือท่านประธาน คุณศรีวิภากรโทรเข้ามา บอกว่าอยากให้นัก ประชุมอีกหนหนึ่งปัญหาคือจะประชุมได้หรือไม่ คืออย่างผมแล้วที่ท่านโสมสุดาไม่อยู่ พอดีไป จัดงานที่จังหวัดลำปาง ที่นี้จะทำอย่างไร เพราะว่ามีการประชุมวันพุธอยู่แล้วใช่ไหมครับ มีวันพุธเข้า อยู่แล้ว ซึ่งอันนั้นผมต้องขาดอยู่แล้ว อย่างไรก็ตามผมขอช่วยบอก ผอ. พรพิศ ด้วยครับว่า ผมขาด ประชุม แต่ท่านประธานเดโชท่านทราบแล้ว เพราะผมไปลำปางผมเดินทางวันพຸ່งนี้แล้วก็กลับ วันพุธ วันพุธผมอยู่ที่จังหวัดลำปางไปเตรียมงานครับ ที่นี้ปัญหาคือจะขอหารือครับว่า ในสัปดาห์นี้ เราจะสามารถประชุมอีกครั้งหนึ่งได้ไหมครับ จะมีวันที่ประชุมได้ไหม แต่ว่าเจ้าหน้าที่ไม่มี ผมถาม

วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

ปรัชญาภรณ์ก่อน เจ้าหน้าที่ในฝ่ายจะอำนวยความสะดวกประชุมได้หรือไม่ถ้าหากว่าจะต้องประชุมอีกครั้งหนึ่งในสัปดาห์นี้เดี๋ยวยกขทางปรัชญาภรณ์ก่อน เชิญครับ

นางสาวปรัชญาภรณ์ อมรเวช : เจ้าหน้าที่ที่จะเดินทางไป เหลือ ๒ คนคะ เขาก็ติดประชุมของอาจารย์คมสันคะ

ประธาน : ของอาจารย์คมสันก็คือตรวจรายงานการประชุม สสร. หนักครับ แล้วยังมีเรื่องที่เราต้องไปถามเรื่องที่ตั้งอยู่ เรื่องที่ต้องไปถามคุณหญิงกุลทรัพย์ ซึ่งผมแนะนำว่าคงถามท่านวันพุธถ้าท่านมาถ้าไม่มาก็ต้องหาทางปรึกษา ซึ่งครั้งต่อไปผมไม่แน่ใจว่าเขานัดประชุมครั้งไหน เพราะว่าเหมือนกับครั้งต่อไปไม่มี วันศุกร์หน้าก็ไม่มีนะครับ วันศุกร์ที่ ๘ ไม่มี แล้วประชุมวันพุธแทน แล้ววันที่ ๑๕ ไม่มี ประชุมครั้งต่อไปวันที่ ๑๘ ๑๘ คือชุดนี้ แต่คุณหญิงกุลทรัพย์ไม่ทราบจะมาหรือไม่ ถ้าไม่มาท่านก็มาวันที่ ๒๒ เว้นแต่ว่าจะไปหาท่านที่บ้าน ก็ไม่รู้ไปได้หรือไม่ ถ้าทำอย่างนั้น ไม่อย่างนั้นก็ต้องรอวันที่ ๑๘ หรือวันที่ ๒๒ แต่ไม่รู้เราชวนเขาไว้จะเสียหายไหมครับ แล้วเราก็เดินหน้าไปก่อน และปรึกษาทานเมื่อมีโอกาส แต่ไปพิมพ์เตรียมเอาไว้ให้ท่านดูทั้ง ๒ แบบ เรื่องสำคัญอย่างนี้ต้องขอหารือท่านเลขาด้วยครับ

นางโสมสุดา ลีชะวณิช : กำลังคุยกับคุณปรัชญาภรณ์ว่าแล้วถ้าอย่างนั้นเราไม่ประชุมวันที่ ๑๑ บ่ายหรือคะ เฉพาะชุดเราอนุจะคะ ถ้าชุดใหญ่ยังไม่ประชุมเราก็ขอวันที่ ๑๑ บ่ายที่นี้ปรัชญาภรณ์บอกว่าเขาจะต้องเตรียมไปจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งก็เดินทางวันที่ ๑๒ ถ้าวันที่ ๑๑ บ่าย มันดีตรงที่ว่าเราไม่ต้องรับรองรายงานการประชุมอะไรเลย สัปดาห์นี้ดูท่าทางแล้วเป็นไปไม่ได้แล้วคะ เหลือพรุ่งนี้วันเดียวอาจารย์สมเกียรติคะ พรุ่งนี้เช้า บ่าย แน่นเอียดเลย พรุ่งนี้บ่ายได้ไหมคะ ไม่ได้ ท่านอนุก็ไม่ได้ ดูหน้าแต่ละท่านเอาวันที่ ๑๑ บ่าย

ประธาน : คือเดิมเราพูดกันถึงวันที่ ๗ ตอน ๑๖.๐๐ นาฬิกา แต่ดูเหมือนจะเป็นไปไม่ได้แล้วใช่ไหมครับ เป็นไปไม่ได้ เพราะเราเคยหารือค้างไว้แล้วดูว่าจะครบองค์ประชุมจะอะไรหรือไม่ ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ไม่สะดวกแล้ว เพราะว่าต้องไปปฏิบัติงานต่างจังหวัดแล้ว เพราะฉะนั้นวันที่ ๗ ไม่มีประชุมนะครับ ที่เคยดูว่าจะมี ที่นี้ถ้าไม่ประชุมวันที่ ๑๑ จะประชุมวันไหนครับ ขอข้อมูลหน่อยครับ วันที่ ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔ ๑๕ มีทางประชุมได้ไหมครับ เพราะฉะนั้นวันที่ ๑๑ เราขอประชุมได้ไหมครับ คือผมก็ไม่ทราบจะทำอย่างไร เพราะว่าวันที่ ๑๑ บ่าย ท่านศิริวิการ์ไม่ค่อยว่างเพราะมีราชการมีอะไรอยู่เสมอ แต่ว่าคนอื่นยังสะดวกอยู่ เรายื่นวันที่ ๑๑ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ได้ไหมครับ ส่วนรับรองบันทึกการประชุมถ้าไม่สะดวกเอาไว้เราต้องติดหนี้ไว้แล้วก็มารับรองหลายหน คอมมัน Hang โอ.เค. ไม่เป็นไรครับ วันนี้เราไม่ได้รับรอง เรามารับรอง

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนารมณ์
วันจันทร์ที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๐

วีรพร ๑๑/๕

วันที่ ๑๑ ได้ ถ้าค้างนี้ไม่ควรค้างมากเกินไปแล้วก็เอามารับรองในหนตอ ๆ ไป ซึ่งเจ้าหน้าที่เขา
ทำงานได้อยู่แล้ว เพราะฉะนั้นขออนุญาตว่าสัปดาห์นี้หรือแล้วดูเหมือนว่าคงประชุมไม่ได้
มากเป็น Working group มากกว่าจะ สามารถอยู่ด้วยกันได้สำหรับเป็นกลุ่มย่อย ๆ แต่ไม่ใช่
การประชุมอนุกรรมการนะครับ แล้วขออนุญาตนัดประชุมครั้งต่อไปนะครับ วันที่ ๑๑ มิถุนายน
เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา นะครับ ขอบพระคุณครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๓๕ นาฬิกา

กลุ่มงานชวเลข ๑

สำนักรายงานการประชุมและชวเลข